

ВІСНИК

ОРГАН
ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ
ЧОТИРЬОХ СВОБІД
УКРАЇНИ

СВОБОДА
НАРОДАМ

СВОБОДА
ЛЮДИНІ

ВИДАЄ
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

P.O. BOX 304 ST. D
NEW YORK 3, N.Y.

В І С Н И К

О Р Г А Н

ОРГАНІЗАЦІ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

(О О Ч С У)

З М І С Т

1) Кобзар — криниця нашої віри	8) Закарпатська Область Собор-
2) Тарас Шевченко Й. Л. Б. К. ст. 3	ної України М. Ч. ст. 22
3) Українська національна рево-	9) Гонти Б. К. ст. 25
люція, а не протирежимний ре-	10) Церква в українській істо-
зистанс С. Б. ст. 4	рії Др. М. С. ст. 25
4) За що боряться козаки? І. Б. ст. 7	11) З організаційного життя —
5) Треба бити на сполох З. К. ст. 10	Хроніка ст. 29
6) „Ідеологи голоти" Д. Д. ст. 13	12) В справі збірок Українського
7) Шевченко проти білої і чер-	Народного Фонду ст. 31
воної Росії В. К. ст. 18	13) Комунікат У.К.К. ст. 32
	14) Жертви

В и д а в

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

P. O. Box 304, Cooper Sta.

NEW YORK 3, N. Y.

РІК IV. Ч. 3 — 4 (38 — 39)

БЕРЕЗЕНЬ — КВІТЕНЬ

ЦІНА 25 Ц.

В І С Н И К

Кобзар - криниця нашої віри

Виходячи з далекої зеленої Лемківщини, землі вівса і ялівию, як називав її Антонич, чи з зелених піль Опілля і Поділля, з предковичної Волині, чи з широких степів Наддніпрянщини у „світ за очі“, як казали у нас, на вигнання чи на еміграцію, ми завжди брали з собою наче грудку рідної землі теж і книгу Шевченкову „Кобзар“.

Дивна і незвичайна це книжка. Це ж вона, надрукована невеличким виданням сто років тому у московському Петербурзі, пробудила поневолену Україну. Це вогненне слово „Кобзаря“ створило український рух і дало йому силу. Це „Кобзар“ привертав до рідної нації тих, що забули не тільки мову рідну і рідний народ, але навіть і рідну землю. Це ж про „Кобзар“ розповідають, що прочитавши його офіцери царської армії, через одну ніч ставали українськими патріотами, українськими письменниками, отаманами українських загонів.

Чи думали коли ми над тим, чи міркували, звідки така сила „Кобзаря“? Що є такого у цій дивній книжці, що каже нам взяти її з собою в далекі землі Америки й Канади, на континенти Австралії й Африки? Що примушує нас вертатися завжди і знову до цієї книжки і знаходити в ній те, що нас зворушує, захоплює і каже не забувати „хто ми, чії сини, ким, за що закуті?“

Відповідь на це знайдемо, коли добре вдуматися, коли уважно читати, в самому ж таки

„Кобзарі“. Це ж не тільки вогненні послання Шевченкові, не тільки його поеми про славне минуле України, не тільки його балади про „Причинних“, „Русалок“ і „Відьом“ — кажуть нам брати завжди і знову у руки „Кобзар“ і заглиблятися в Шевченкове писання. У Шевченковій книзі знаходимо теж і про себе, про нашу долю й недолю, про нашу радість й горе.

Хто ж з нас, синів селянської України, що простяглася від Лемківщини до Кубані, читаючи чи слухаючи Шевченкове „Мені тринадцятий минало“, не пригадував, що й він колись так пас ягнята чи корови за селом, що й він був колись отаким малим хлопцем „немов одірваним від гіллі“, що й у нього була колись там мати, сестра чи дівчина, що привітала, утерла сльози і поцілувала, і в нас як і в Шевченка, як згадаємо, то й досі

серце плаче та болить:

Чому Господь не дав дожить
Малого віку у тім раї!

Хто з нас не поривався мандрувати із свого села, із своєї хати до залізних стовпів, що підпирають небо і не вертався зморений додому, збагнувши, що світ широкий і нема йому краю і не так легко дійти і перейти його.

Хто з нас не мав когось, як й Шевченко, з ким він укупочці ріс, з ким він думав одружитись, хто з нас не мріяв, живучи ще на рідній землі:

Поставлю хату і кімнату,
 Садок-райочок насаджу...
 В садочку буду спочивати,
 Присняться діточки мені,
 Веселая присниться мати...

Кому з нас, як і Шевченкові на вигнанні, не снилася „під горою, між вербами та над водою біленька хаточка”.

Хто з нас, як і Шевченко, не вийшов із тієї землі і з того українського села, де „чорніше чорної землі” за тяжкою роботою, за недоїданням, за злиднями, не раз блукали люди, і хто з нас всіми частинками своєї душі не поривався завжди і знову туди, де „гори високії”, „хороші, хорошії, блакитні здалека” де „чорніе поле, і гай, і гори, на синє небо виходить зоря”, де село „неначе писанка — із зеленим гаєм, цвітучими садками, білими хатками, тополями і лісом і полем”. То ж і ми не раз, як і поет, на вигнанні чи у неволі „і згадували Україну, і згадати боялися”, тож і нам боляче було порівнювати „стеги руді аж червоні” чужини з голубими і зеленими степами у рідному краї, то ж і ми не раз томилися гірко в якійсь обдертій хаті, коли нас осідали думи і розбивали „на стократ серце і надію” і те, що вимовить не вміємо.

У своїй великій, дивній і єдиній здається в світі книзі Шевченко висловив почування, думи і поривання не тільки свої, але почування гадки і мрії і мертвих, тих, що відійшли, і живих — тих, що живуть і в Україні і поза Україною, і вкінці тих, що як ми, ще були ненародженими в час, коли Шевченко писав свого Кобзаря. Коли, наприклад, сьогодні мільйони Українців караються в концентраційних таборах Сибіру, то може єдиною для них потіхою те, що й перед ними їхнім мученицьким шляхом петропавлівських в'язниць і катівень, Орської Кріпости, Кос-Аралу, Оренбургу і надкаспійських пустель ішов колись їх поет, ішов „караючись, мучачись, але не каючись...”

Всі ті, що їм як і Шевченкові довелося каратися по в'язницях і тюрмах царської і червоної Росії, чи й інших займанців, в найтяжчі хвилини свого тюремного життя потіху і силу знаходили в Шевченкових невольницьких поезіях, що в них поет висловив і їх біль, і їх муку, і їх надію. Тож і нам, як і йому, марилися по

в'язницях далекі вечорі на Україні, українські села, вишневі садки і хрущі над вишнями, і хоч „до дверей на ключ замкнутих і до решітки на вікні” ми привикали потрохи, то все ж таки нестерпною здавалася і нам думка про косаря, що „за решіткою задавить”. То ж і нам так дуже, до болю бажалося не раз, щоб „хоч крихітку землі із-за Дніпра... вітри святії принесли”. То ж і ми, як Шевченко, не кляли таки долі, бо тільки Україна не давала нам смерти у Бога благати...

У своїх поезіях невольницької доби і головним чином доби після звільнення із заслання дав Шевченко образ безприкладної, незрівняної витривалості, героїзму людини, що її не в силі зламати ніщо, — ні тюрми, ні знущання, ні неволя. Тому й такою близькою ця поезія нам. Може він і договорювався не раз до того, що немає вже ні сліз, ні слів, немає нічого, нема навіть великого Бога, може і разом з нами розпочав у своїх листах, що у собі носить жорстоку отруту безнадії, може і ми могли не раз сказати разом із поетом, що сам спогад того, що ми пройшли і бачили „доводить нас до тремтіння”. Але все ж таки він завжди вірив проти надії і старою людиною — закінчивши своїх десять років неволі — він заявляв, що „жахливий досвід не торкнувся своїми залізними кігтями моїх молодечесвітлих вірувань”.

Тому ми і вертаємося завжди до Шевченка, до Його Кобзаря, до невичерпної криниці його людської і національної віри. В цій криниці знаходили святу воду життя: людських радощів, терпінь, розпуки, надій і віри — і наші діди, і наші батьки, черпаємо й живемо цією водою і ми, і черпатимуть і житимуть нею і наші діти і внуки. Пройшовши як і Шевченко довгі й важкі роки відірвання від рідної землі, відбувши роки заслання і в'язниць, падаючи не раз глибоко в безнадію, ми збагнули, зрозуміли, і знаємо добре його заповіт, написаний ним після повороту із заслання, „миром, громадою обух сталить та добре вигострить сокиру та й заходиться вже будить хиренну волю...” То ж разом із Шевченком ми віримо, що ця воля устане і понесеться як і колись „козаком усатим на чорнім воронім-коні” горами Закарпаття, Лемківщини і Гуцульщини, полями Опілля, Волині й Поділля, і широкими розлогими степами Наддніпряв'я, Чорномор'я і Кубані.

Йосиф Лободовський

Тарас Шевченко

В садках вишневих кожен двір і хата,
і спів упівся в кущі соловиний,
серця й дерева стоять в білих шатах —
тихий, ласкавий вечір України...
Часом басом глибоким вдарить хруц веселий,
забрешить струною віолончели.

Хміль зелений вється із узгір'я,
пінить, грає у розкішних жбанах
джерельна вода, мов настоялі вина;
заки ніч в своїх косах розжовить сузір'я,
зринуть тьмі вечірні в срібно-синіх жупанах,
в небі теж так срібляно й синьо,
пахне сіно лучне під Купала-Івана.

Ніби знову схилилася
із руками на очах — у мріях,
смутку сповнена й жалю Оксана.

Ой, спадає на вії метелиця цвіту,
солов'ями, зірками осипле їх ніжні.
В росах буйних жасмину трясуться від вітру
— п'янить ніч, чи горілка це грає?
На весілля ти вийшов і в танець йшов на тризні,
і поллялася кров з короваю.

Заблудився мандрівний серед степу віз,
хвиля співу несе його в ніч і колише.
Рве затроєний вихор уста,
важко ярма на плечах, на похилих,
дзвін тривоги в Умані усе тихше і тихше,
ніж свячений в руку міцно уріс.

В Чигирині
горить — і Ванярку спалили,
шлях твій і доля тверда.

Не минув до світанку хміль п'яного дурману,
було крові й горілки украй!
Сім вітрів пронеслось понад Річ Посполиту,
нині піниться, грає срібних рік розмай,
мчать луною татарські копита,
прислухаються древні кургани
новим діям і панам нежданним...
Кинув тебе Москаль хитрий напризвіл покрити,
Україно моя, Оксано!

Тьмяне небо вогнями — й сина
плине ніч у шелестах та шумах,
плине ніч, піски ж руді — вся кір'ізька пустиня
солов'ями лящить і піснями,
Туркестан весь колишеться в захваті, в думах,
мов бандура пойнята вітрами.

З п'яч кремезних салдатська упала шителя
і несе вже земля його, слугу співцеві.
В Україну тож вертається веселу
лірник простий, а весь повен слиня,
селяни, а так дивиться, йде він,
мов іде з булавою гетьмана.

Хто, звідкіль же подасть голос Єзикійлам,
чий струни ридатимуть Єремійам?
Тільки вишні, завітчані білим весіллям,
бджіл робучих золоті рої,
з буйним вітром страхить обмарна веремія
степом танці виводить свої.

Пісня не загине. Переймуть її води,
сплине в ліс, ввійде в землю як дим.
Потім зрине й луни виводять
з пісні-співанки славен іми,
і уста вже, що до бунту відвикли, пють з нею
чар солодкий розмайного тройзілля;
на торгах, на хрестинах,
на шалених весіллях
вона — гасло, голін-дзвін алярму.

То вже можна спокійно накритись землею,
знавши добре,
що жив я не дармо.

Плунуть роки у сурмах і в шумах, і сила
спів мені спилося в гробі бувало.
Усе вища і вища Дніпровська могила,
ніч шепоче до зорі-світання,
як між вишнями, між солов'ями шептала
засоромлена й журна Оксана.

З польської мови переклав

Богдан Кравців

Степан Бандера

Українська національна революція, а не протирежимний резистанс

2)

(Продовження)

На попертя такої сугестії її речники намагаються представити як програмові позиції революційно-визвольного руху в Україні такі поодинокі прийоми політичної тактики й пропаганди, якими Організація на рідних землях послужується в своїй роботі серед ворожого, чи напівворожого середовища, напр., супроти москалів, советської армії, серед скомунізованих елементів, большевицької адміністрації і т. п. тобто такі тактично-пропагандивні прийоми, які мають завдання демобілізувати вороже середовище, відтягати від ворога різні елементи.

Ціла революційно-визвольна боротьба визначена двома основними процесами: будуванням власної сили визвольного фронту і поборюванням ворога, нищенням його сил і позицій. В тих рамках існує широка скаля похідних і переходових процесів, як напр.: приєднування співдії чи прихильності різних сторонніх чужих сил; відтягування їх від ворога; порізнювання його з третіми чинниками; демобілізування, неутралізування різних елементів у ворожому таборі; перетворювання цілої обстановки зударів з ворогом на найбільш сприятливу для нас, а трудну для ворога; активізування, посилювання одних площин і відтінків боротьби, а зменшування інших — відповідно до відношення сил і важливості одних і других для обох сторін. Багато таких питань з обсягу стратегії й тактики визвольної революції має дуже велике значення. Для їх доцільного найуспішнішого розв'язання застосовуються методи, завжди відповідні до обставин й проводиться різні політичні акції, започатковуються й підсилюються різні процеси і в чужому, ворожому середовищі.

В осередку організування визвольної революції треба ставити кристалізацію, удосконалення й поширення серед мас націоналістичної ідеології, програми, визвольної концепції та добирання, вирощування й формування на тій

базі власної сили, її основи — кадрів непохитних визнавців і борців. Необхідно просліджувати глибинно те, що живе й нуртує в народі, не тільки на поверхні, уже виявлене, але не менше те, що часто притаєне, в підґрунті. Тоді незмінний по суті зміст націоналістичної ідеології формується у найбільш промовистій в актуальному етапі, конкретні положення. Вишукується, залучується й формується такі сили, що по своїй глибокій природі є націоналістичні й революційні. Знову ж при односторонньому наставленні роботи тільки на актуальні акції і на мобілізування до них якнайбільше учасників, на перший плян виступають тактичні міркування. В правильному ставленні нашої революційної роботи мусять завжди провадитися в гармонійному погодженні обидва процеси: ґрунтовне формування рушіїв і головної сили революції, в широкому масштабі, послідовно, через різні етапи, і — ведення актуальної революційної боротьби в формі різних акцій, що дають відсіч ворогові й мобілізують маси.

Дехто не розуміє й нехтує важливістю процесу ґрунтового формування елементів власної сили, зводить революційну діяльність тільки до актуальних, проминаючих акцій. Через те розглядає все під одним кутом — мобілізації до цих акцій такими засобами і кличами, які дають швидкий, найбільший ефект. Через таку односторонність легко загубити напрямок розвитку національної революції на довшу мету, прийняти окремі вимоги тактики одного періоду діяльності за основну концепцію, за генеральну лінію.

Процес збирання, плекання, формування й вирощування власної сили визвольної революції мусять відбуватися на правильних засадах українського революційного націоналізму, на його ідеологічних, програмових істинах. Тому супроти власних рядів, перед українським народом мусять бути належно поширені й ви-

світлені наші цілі, наша ідеологія й програма, наша визвольна концепція в цілій своїй суті, повністю. Наші основні засади мусять бути не тільки збережені й розвинуті, але й зясовані у власному середовищі в повній чистоті, без жадних викривлень під впливом різних тактичних міркувань. Тільки на такій основі, в такому дусі можна формувати ряди борців за визволення, які не піддадуться жадним атакам ворога. Тільки поставивши перед українським народом цілком ясні, чисті, безкомпромісові цілі визвольної національної революції, можна псвести його на найтяжчу боротьбу, яка вимагає незм.нних жертв, і яка єдина може принести волю нації.

Всялякі пристосування власних ідеологічних і програмових засад до зовнішніх впливів, викривлювання чи зменшування їх відповідно до тактичних вимог на відтинках нашої діяльності в чужому, чи ворожому середовищі, підкопує самі основи визвольної боротьби. Через ідейно-програмову опортунізацію, через відступлення від повноти й чистоти власних цілей, замазання їх в очах народних мас — ставиться під знак запиту успішність і доцільність визвольної революції, виціплюється така боротьба за применшені, половинчасті цілі, які не відповідають вповні духові й потребам України.

Наша визвольна концепція, ідеологія й програма українського націоналізму мусить чітко відбивати найістотніші прагнення українського народу, в найчистішій формі, без сторонніх і ворожих сугестій і викривлень, а одночасно має формувати національно-політичну свідомість.

Натомість в усій політичній, пропагандивній роботі на чужому ґрунті й супроти ворожого

середовища єдино моменти тактичної доцільності рішають про те, як треба підходити, які сторони й цілі української визвольної боротьби підносити, в якому освітленні. Тільки частина цілей нашої визвольної боротьби відповідає теж прагненням сторонніх чинників, чужих народів та деяких елементів, що — по волі, чи по неволі — є складовими, чи знаряддям ворожої сили. Такі універсального значення елементи нашої програми виставляємо й пропагуємо скрізь однаково, на всіх відтинках. Натомість деякі наші програмові положення, які мають засадниче значення в цілій націоналістичній ідеології, відбиваючи питоменні прагнення й потреби українського народу, для деяких сторонніх чинників, до яких теж звертається наша діяльність — не важні, байдужі. Наголошення саме таких цілей і кличів перед тими сторонніми чинниками було б цілком недоцільне, безуспішне. Для здобуття прихильності й співдії чужих сил, а так само для ідейно-моральної демобілізації в ворожому таборі, треба підбирати й виставляти такі з-поміж наших кличів, які промовляють переконливо й притягаюче до тих чужих елементів. Натомість, якщо би ставити як програмові цілі для власного табору, перед українським народом тільки ті кличі, обмежитися тільки до них, — та це замість мобілізувати, вносило б тільки баламутство, розгублення.

В міру щораз ширшого розгортання дії української визвольної національної революції, в міру активізування й посилювання все нових відтинків боротьби в широких масштабах, з впливом не тільки серед українського народу і з фронтсизм відпором ворогові, але з перенесенням нашої офенсивної революційно-політич-

З НАГОДИ

ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСІННЯ

Членству ООЧСУ, Читачам "Вісника" та всім нашим Дружям

ЩАСЛИВИХ І ВЕСЕЛИХ СВЯТ

б а ж а ю т ь

Головна Управа ООЧСУ

Редакція "Вісника"

ної акції на чужонаціональній терени й у вороже зазілля, в парі з тим, як українська національна революція стає авангардом і організатором спільної, визвольної протибольшевицької революції багатьох народів — арсенал нашої політичної зброї мусить відзначатися дуже широкою шкалою. Великого значення набуває розрізнення між властивою, повною програмою, на якій мобілізується й формується власні сили, і політично-пропагандивною тактикою на окремих відтинках. В процесі розгортання революційної дії в краю Організація виробила собі високоякісні політичні здібності в застосуванні різноманітної політичної тактики, дуже влучно й успішно підбирає методи й кличі, відповідно до середовища, терену й цілої конкретної обстановки. Широкий діяпозон політичної роботи і відповідаюча йому широка скаля тактичних прийомів характеризують сьогоднішній етап революційно-визвольного руху в Україні.

*

В революційній концепції визвольна боротьба провадиться на всіх ділянках життя, широким фронтом, у різних формах, як постійно діючий і всезростаючий (перманентний) процес, аж до повної перемоги. Революційне змагання — це національна боротьба в площині духовности, культури, боротьба ідей, боротьба суспільно-політична й мілітарна, за повне знищення існуючого стану, його змісту й за побудову нового, під кожним оглядом кращого стану, який відповідає потребам і бажанням українського народу. Збройна боротьба творить суттєву складову частину цілої революції. Всенародне повстання, збройний зрив цілого народу й остаточне повалення фізичної основи й сили ворога в відповідний момент — має завершити визвольну боротьбу, забезпечити будівництво самостійної держави, ладу національної й соціальної свободи.

Повстанчі дії й усяка збройна боротьба мілітарної сили революції в теперішній фазі має завдання давати відсіч ворогові, давати захист народові, творити опору й охорону рушійних сил революції, посилювати й увидатнювати цілість революційного процесу, шлекати, формувати й розвивати збройну силу революції, щоб на відповідному етапі мобілізувати в Повстанчій Армії всі сили революції. В цілому розвитку революційної боротьби величина, форми орга-

нізації, обсяг і методи дії збройних сил — можуть мінятися, вони пляново нормуються в застосуванні до цілоти революційного процесу.

При многогранності й складності революційної дії мусять існувати єдність і пляновість. Запевняє її єдність ідеологічна, одна програма й одна стратегічна концепція, політична й організаційно-оперативна координація. Ідейно-політична й організаційно-оперативна єдність запевнена від початку органічною єдністю цілого руху.

Дехто визнає змісл визвольної боротьби в теперішньому етапі за мілітарною боротьбою, нехтуючи всі інші ділянки й види революційної дії. Зневіра в можливість й успішність широкої, затяжної революційної боротьби підказала деяким одиницям узалежнювати справу визвольного змагання від розвитку міжнародньої ситуації й від відношення сторонніх сил. І даліше ті люди трактують цілу революційну боротьбу в Україні не як властивий шлях до визволення, а тільки як фактор, що звертає увагу зовнішнього світа на українську справу, зєднує її прихильників та пособляє нашій зовнішньо-політичній роботі. Розцінюючи під тим одиноким кутом краєву боротьбу, такий погляд признає вартість мілітарним діям УПА, тільки тому, що вони найголосніші й найбільше притягають увагу чужинних чинників. Але властивий революційний процес, залучування щораз ширших народніх мас до визвольної боротьби, не має суттєвого значіння в очах тих людей, які не вірять у власні сили й у спроможність визвольної протибольшевицької революції.

Такий погляд може видаватись оправданим і відповідаючим розвиткові тільки тоді, коли дивитись на справи революції поверхово, на її зовнішні вияви й на зовнішній ефект, а не на її внутрішні розвоєві потреби й закономірності. Загальна політична ситуація, яка склалася після війни, зробила неможливим щораз більше поширення мілітарних дій, розгортання повстанчих операцій. Прийшов період всестороннього й глибинного революційного процесу, в якому мілітарна сторона служить передусім підсиленню суспільно-політичних секторів революції. У цілісній стратегії революції звуження дієвої мілітарної сили й її акції ніяк не рівнозначне з послабленням, зменшенням сили революції, цілого революційного процесу. Бо Повстанча Армія й мілітарні дії —

це складова частина, одна з функцій і форм революційної боротьби, а не одинокий замкнений сам в собі фактор. Мілітарні дії УПА капіталізуються повністю на користь зросту революції теж тоді, коли вони самі не зростають і не поширюють кількісно сили УПА. Капіталізуються в тому, що зростає, посилюється революційний процес в інших видах, поширенням ідеї визвольної революції, ростом суспільно-політичних революційних акцій. Коли загальний плян, — зважаючи на цілісну ситуацію й вимоги внутрішнього розвитку, — диктує звуження мілітарного сектора, тоді його сили не демобілізуються, а переводяться до інших секто-

рів для їх підсилення, і там продовжують ту саму боротьбу в інших формах. Зріст сили революції в інших видах, несе в собі завжди такі потенції, які в відповідний час виступлять у мілітарній формі. Створення й блискучий розвиток УПА, у висліді цілої попередньої діяльності УВО-ОУН найкраще потверджує цю правду.

*

В найтіснішій співдії й ідейно-політичній єдності ОУН й УПА забезпечена однотайність і пляновість цілого визвольного руху і найдодільніший в усяких обставинах уклад поодиноких форм революційної сили і дії.

І. Білий

За що борються козаки?

Від Редакції „Вісника”:

Передруковуючи в порядку інформації надіслану нам з козачих кругів статтю Верховного Отамана Козачого Народного Руху — проф. І. А. Білого, ми бажано зазнайомити ближче читачів „Вісника” та ширше українське громадянство із стремлінням та визвольними ідеями Народного Руху Козаків, які борються за ці самі національні ідеали, за які воює сьогодні і український народ.

„Гаряча війна” між противниками скінчилась в році 1945.

„Холодна війна” між учорашніми „альянтами” продовжується...

Ця „холодна війна” свого часу повернеться в війну „гарячу”, бо вона є лише підготовкою до „останнього бою” між двома таборами, на які поділився тепер світ.

Той, хто знає, що це є Сов. Росія (і взагалі Росія), той так само знає, що поки буде існувати на світі імперіялістична російська імперія — червона чи іншої якої барви — дійсного миру на нашій землі не буде, як що коаліція, на чолі якої стоїть Америка, не капітулює без бою, бо большевизм без бою не капітулює і від свого стремління до опанування всього світу не відмовиться.

Світ американський лише тепер починає усвідомлювати, що й звідки йому загрожує.

Тридцять років тому назад, коли ця погроза лише народжувалась, багато країв і багато народів не мали ніякої уяви про те, що це є руский большевизм. Не бачили загрози і не хотіли її бачити. Не вірили в небезпеку і не хотіли в неї вірити. До нас не дійде, гадали. Рахували себе „гарантованими” від зарази, покладаючись чи то на свій „здоровий розум”, чи на географічну віддаль...

Це ще раз свідчить, що ці народи і краї не мали ні правдивого зрозуміння суті руского большевизму, ні його сили, ні його намірів та методів його праці, як також і шляхів, якими він іде до своєї мети. Із-за цього табір вільних сьогодні народів значно спізнився в своїй підготовчій праці до неминучого зудару.

Русському большевизмові полишили досить часу, щоб він міг спокійно „вирости” та організувати свої сили не лише у себе, але насадити свої „п’яті колони” і у всіх країнах світу. Більше того, большевикам часто допомагали ті, кого вони збираються тепер задушити.

Але, коли світ англо-саксонський лише тепер починає усвідомлювати большевицьку загрозу, то є на світі народи, які давно вже й дуже добре знали природу російського імперіялізму, які знали царів і знають большевиків, які вже в 1917 році, скинувши царя, примушені були боронитись „гарячою” війною проти червоних руских напасників.

Серед цих народів одними з перших пішли до бою козаки. Світ європейський, чи то американський, мало, а то й зовсім не цікавився нашою боротьбою.

А деякі держави Західної Європи вмішалися до цієї боротьби так невдало, що посередньо допомогли большевикам, хоч того і не хотіли.

Полишені один на один, ми свій бій програли. Програли козаки (5 мільйонів козаків проти 100 мільйонів русских). Програла Україна. Програв Кавказ... Програли, але з цим не примирились і своєї боротьби за національне визволення не припинили.

* * *

Американці і європейці знову почули про козаків під час другої світової війни. Вони дізналися тоді про декілька козацьких полків, які воювали по боці німців. Але коли ці декілька козацьких полків були навіть і по боці німців, то це ще не свідчить, що вони були проти альянтів. Козаки не пролили ні однієї краплі крові ні американської, ні англійської, ні французької, ні польської... Але поставлені в ситуацію, в якій немає вибору, з якої немає виходу, крім одного — за всяку ціну скинути русські кайдани, козаки боролись лише проти свого ворога-гнобителя за своє життя, за своє право на те життя.

Той ворог козаків (і всіх поневолених ним народів) є сьогодні ворогом американців, ворогом англійців, ворогом французів — ворогом всіх народів, які не хочуть відмовитись від своєї національної свободи і передати себе в розпорядження Москви.

* * *

Козаки понесли великі втрати в війні з рускими червоними большевиками в роках 1918—1920. Ще більші, страшні втрати в людях і втрати матеріальні несуть вони на своїй землі під червоною московською окупацією на протязі 30-ти років...

Але ці, що під час другої світової війни втекли були від того страшного нелюдського терору, ці пережили ще одну велику драму — для більшості з них останню в їх житті — драму видачі (в 1945 р.) в руки своїх катів...

Можливо, що в числі виданих були і винні з точки погляду переможців, але більшість виданих, залишивши все там, на своїй землі, втікали лише з своїми душами з русского больше-

вицького „раю“, щоб спасти своє життя. Вони винні не були ні перед ким. Вони шукали азилю... але його не нашли і життя свого не спасли...

* * *

Хто ж такі козаки, і за що борються вони?

В 1948 році козаки святкували тисячеліття перших, відомих нині, писаних документів свого існування.

Багато століть Козацької Республіки на Дніпрі, на Дону, на Кубані, Тереку, Волзі та Яїку (на Уралі) жили вільно, самостійно й незалежно ні від кого.

Цю свою державну самостійність козаки втратили лише протягом XVIII століття під натиском царського імперіалізму, але деяку частину своєї автономії зберегли до самого 1917 року.

А коли спалахнула революція 1917 року, козаки своєю волею вернули собі свою свободу і свій суверенітет і почали самі розбудову свого державного життя.

Але після панування русских царів, руска революція принесла народам не свободу, а ще гіршу диктатуру червоної Москви. Царська „тюрма народів“ перемінилась в найбільш нелюдський большевицький концентраційний табір планетарного масштабу.

Росія — це мозаїка народів.

І не лише козаки хотіли збудувати свою самостійну Козацьку Республіку, але всі народи, підбиті царями протягом кількох століть, вітаючи Вільсонівський принцип самовизначення народів, оголосили свою державну самостійність.

Русські большевики, підтримані руским народом, розпочали своє „царювання“ тим, що пішли війною („гарячою“!) проти всіх народів, які стреміли до своєї державної самостійності, — проти України, проти Кавказу, проти Балтійських народів та інших, але перші та найсильніші удари скерували проти козаків.

Козаки відповіли на удар ударом. Війна тяглася майже три роки — страшна безпощадна війна. Мало того, що боролись 1 проти 20, ситуація козака була тим гірша, що козаки не мали зброї і мусіли добувати її лише у ворога.

Західно-європейські держави, мало освідлені в подіях, що розігрались на просторах бувшої царської імперії, прийшли з допомогою

„русским білим”, але відмовили в своїй допомозі іншим народам, що боролися з червоними наїздниками: козакам, українцям, кавказцям...

Що ці європейці допустились хиби, свідчить уже те, що вони свою ставку також програли. Козаки понесли важкі втрати в цій війні. Їхній край і населення пережили нелюдські репресії і весь час після того живуть під страшним червоним терором.

Декілька десяткам тисяч козаків пощастило уникнути червоних рук і відійти на еміграцію (в році 1920).

* * *

За що ж боролися козаки?

За те саме, за що боряться і до чого стремлять і інші народи, підбиті Москвою: за свою національну свободу, за право жити вільно і по своєму на своїй землі, в своїй державі.

Козачий Верховний Круг (Найвища Національна Козача Асамблея) ще в час війни з більшовиками, на своїй козачій землі, оголосив про утворення одної об'єднаної Козачої Республіки та про бажання догоди з сусідами козаків — з Україною, Кавказом та іншими народами — для спільного захисту від російського імперіялізму.

Це рішення Верховного Круга національно свідомо козача еміграція взяла першою і головною точкою своєї національно-визвольної програми:

..Визволення козачих територій з-під влади і всякої залежності від Росії і її урядів та утворення Козачої Республіки Козакії —

ось мета і ціль козаків, що гуртуються в національно-визвольному русі „Вільне Козацтво” (Les Cosaques Libres).

Друга світова війна принесла нову хвилю козачої еміграції — знову декілька десятків тисяч.

В червні 1948 р., в Німеччині, з попереднього дозволу американської окупаційної влади, був скликаний в городі Мюнхені Козачий Верховний Круг вдруге, який ще раз підтвердив козачу волю до визволення Козаччини з-під московської окупації та утворення самостійної Козачої Республіки Козакії.

По козачому звичаю, Круг поставив на чолі козачої еміграції Верховного Отамана.

Козаки стремлять до визволення та державної самостійності. Але цю самостійність вони не розуміють як ізоляцію. Вони тепер уже

стремлять до порозуміння з іншими народами, які борються за своє національне визволення з-під влади тієї самої Москви. Козаки роблять все, що можуть, щоб якнайскорше утворити спільний фронт всіх поневолених народів в боротьбі за визволення. В той спільний фронт ці народи — і козаки в тому числі — принесуть кожний всі свої сили і всі свої ресурси, щоби стати рядом з вільними народами проти тих, які хочуть в інтересах не тільки большевицько-комуністичних химер, скільки в інтересах російського імперіялізму перебудувати нашу землю в планетарний концентраційний табор, в якому ціна людини завжди буде нуль, а воля Москви — все.

* * *

Чи мають козаки право на свою державну самостійність?

Історичне право за ними безспірне, бо ту самостійність вони вже мали і втратили її не по своїй волі, а проти своєї волі.

Якщо для самих козаків їхнє право на самостійність безспірне, то для миру зовнішнього може більшу вагу має воля до самостійності та незалежності.

Для самих козаків їхнє право і їхня воля не викликають жадних сумнівів, бо дуже багато вже пролито за те козачої крові.

І волі козачої до боротьби за свою національну свободу та державну самостійність не ослабили ніякі большевицькі переслідування.

Якщо козаки мають можливості інтелектуальні та моральні до відновлення своєї державності, то вони мають так само і можливості матеріальні до того.

Козачі території розкинуті між морями Чорним і Озівським та Каспієм та між горами Кавказькими і Уральськими по річках: Дону, Кубані, Тереку, Волзі та Яїку (Уралу). На цих територіях є гори повні різних мінералів, що ждуть, коли їх торкнуться активні людські руки та творчий капітал. Є нафта, є залізо, є вугілля...

Є родючі степи, на яких росте найкраща в Європі пшениця (кубанка)...

Є багаті рибою річки...

Козачі території лежать дуже близько біля такого світового шляху першої класи, як шлях з Атлантичного океану через Середземне море, Гибралтар—Суез і далі до Індійського океану.

З козачих портів на Чорному морі (Новоросійськ, Туапсе) шляхи відходять до всього світу.

Козаки народ трудолюбивий. А що торкається військових здібностей козаків, то я дозволю собі навести нижче свідчення одного русского генерала — воєнного історика. Професор Н. Н. Головин в своїй історичній праці, присвяченій війні 1914—1918 років, дає таку характеристику козакам і руским:

На 100 чоловік убитих, ранених та полонених в рускій армії в роки 1914—1918 було:

В піхотних частинах рускої армії (інфантерія)

65 % убитих та ранених і

35 % полонених;

В рускій гвардії:

91 % убитих та ранених і

9 % полонених;

У козаків:

94 % убитих та ранених і

6 % полонених.

Ці цифри говорять самі за себе.

* * *

Не раз і не два звертались козаки до цивілізованого світу зі своїм С.О.С! — але їх слухати не хотіли, розуміти їх не хотіли, говорити з ними не хотіли...

— Вислухають нас тепер?

— Зрозуміють нас тепер?

Зиновій Карбович

Треба бити на сполох

Нам, представникам поневолених народів, стає моторошно, коли читаємо оцінку тітоїзму більшості західної опінії. Для нас є ще зрозумілим, коли західні держави тактично використовують конфлікт Тіта з Кремлем так, як використовується ганчірку. Але з конфлікту Тіта з Сталіном заключати про закономірність такого ж конфлікту з Маотсе — це вже політична наївність. Більше того, нас здивувало й затривожило становище такого політика, як Черчіль, який з легким серцем годиться на поневолення Китаю комунізмом, виправдуючися тим, що Китай — країна старої культури — не дасть себе зїсти комунізмові! Здивувало нас і затривожило, що ніхто другий, а саме Черчіль, якого вважається непримиримим ворогом большевизму, пропонує ще одні переговори з Сталіном. Куди йде світ? Черчіль хоче компромісу з дияволом. Інші знову атибольшевицькі кола Заходу ставлять на націонал-комунізм, на опозицію в нутрі комуністичних партій, зокрема в сателітних країнах, сподіваючися, що таким робом прийдуть до влади „тітівці“ в комуністичних партіях сателітів, відсепаруються від Москви і створять „санітарний пояс“ націонал-комуністичних країн, протиставних Росії. Більше того, вони розраховують на те, що тітоївські елементи в комуніст. партіях заходу

перетворять їх в ліво-соціалістичні, націонал-патріотичні антиросійські угруповання.

На основі цього ці круги заходу доходять до висновку, що відкол Югославії — це найбільша поразка Росії після війни.

Тітоїзм—троянський кінь

Тітоїзм — це тоталітаризм найчистішої води, це югославянський гітлеризм. Це матеріалізм, марксизм першої ранги. Це атеїзм — воююче безбожництво. Це „чистий“ комунізм, колективізм, і правовірний — як Тіто запевнює — ленінізм. Це диктатура монопартії, повний антидемократизм. Це заперечення національної ідеї, всякої національної і особистої свободи. Тітовська Югославія—це в мініятурі ССРСР. Чи в Югославії немає концтаборів? В тюрмах і концтаборах Тіта сидять за віру Христову архієпископ католицький хорват — Степінач і православний сербський єпископ Варнава і многі інші.

Тіто переслідує багато жорстокіше антикомуністів-християн і демократів-націоналістів, як сталінців. Кремлівські авдіції на сербській, чи хорватській мові зовсім не такі гострі проти Тіта, як на інших мовах. Не є в інтересах Москви, щоб Тіто був замінений іншим режимом. Росії краший Тіто, як наслідники Михайловича,

що є проти Сталіна і проти Тіта. Чи Сталін не знав, до чого йде в Югославії, творячи там осередок Комінформу пів року перед конфліктом? Що це має означати, що ще декілька місяців тому Кремль слав зброю Тітові?! Чому ще досі є в Београді осередок звязку Комінформу з Абіссинією? А може не без рації те, що озброєна за американськї проші Югославія стане одного дня проти Заходу? Чи не пробує вже нині тітоїзм відлучити ліво-соціалістичні елементи західних соц. партій і перетворити їх на комуністичні позиції? Тіто-комуніст. Чи може бути інший комунізм, як інтернаціональний? Кому ж ближчий Тіто Росії, чи В. Британії? Чи В. Британія думає, що він піде остаточно за нею? Тітоїзм став нині для Заходу символом антибольшевицького спротиву. Це страшна ідейна загроза.

Християнська й національна ідея, чи націонал-комунізм

Невже Захід такий ідейно слабкий, що він капітулює перед націонал-комуністичною ідеєю, стисліше перед комунізмом взагалі? Невже немає на Заході ідеї, з якою можна б йти в бій з комунізмом? Як можна думати, що комуністичною ідеєю можна перемагати... комунізм? Колишній Захід надіявся на троцькізм, бухаринізм і т.п. і що з того? Троцький, Бухарин, Зіновєв — зліквідовані, а Сталін в Берліні і на кордонах Індії.

Комунізм можна перемогти тільки діаметрально-протилежними ідеями: християнською і національною. Історичному матеріалізму треба протиставити християнський ідеалізм, інтернаціоналізм — національну ідею, насильству — свободу людини, визискові людини державою — соціальну справедливість і право на трудову приватну власність кожній людині, колективізації — деколективізацію, тобто суспільну персоналізацію, — імперіялізмові — самостійну державу кожного народу, який має на неї право не на основі виборчих бюлетенів, а з титулу пролитої крові за неї.

Хай Захід не розгублюється, а стане за національне визволення поневоленних Росією народів, хай буде безкомпромісовим супроти всякої відміни комунізму, хай напише на своїх прапорах гасла боротьби за віру Христову і національну ідею. Тільки новий х р е с т о н о

с н и й поход спасе світ від темної ночі російського рабства. Не можна нехтувати ідеї **катакомб** і підземних національно-визвольних рухів підросійських народів. Там є ключ до розв'язки проблем большевизму. Його могила.

Петлюра, чи Скрипник

Захід не має досвіду в боротьбі проти большевизму. Треба більше скромності йому, бо не одного може він навчитися з величезного досвіду в боротьбі поневоленних народів, організованих в АБН (Антибольшевицькому Бльоці Народів). Україна теж мала свого Тіта, — старого приятеля Леніна — Миколу Скрипника. Він був завзятим большевиком, з національними відхилами. Його конфлікт з Сталіном закінчився його самовбивством. Жодного серйозного спротиву з боку „націонал-большевиків” в сателітних країнах не можна сподіватися. Не було і немає націонал-комуністів. Комунізму ніхто не збудував і не збудує в одній країні. Або весь світ стане рабом, або вільним. Помилляється Черчилль і Етлі, коли думають, що можуть існувати поруч себе: половина світу — свободи, а половина — неволі (комунізму). Один мусить перемогти. Ми віримо в перемогу ідеї свободи. Пп. Трумен і Ечісон забувають суттєву річ, ставлячи на тітоїзм, а саме: н а р о д и поневолені Росією, які, а не воднева бомба, мають ключ перемоги, ненавидять всякий комунізм, не лише російський, але теж „свій”! Народи чуючи, що Захід прагне для них „свого” комунізму — відвернуться від заходу. Український народ має досить російського МВД-МГБ, він не потребує тітовсько-„українського”. Український народ не бореться за комуністичну „самостійну” Україну, яка завжди буде **колонією Москви**, а за самостійну національну, християнську і демократичну. Ніколи не може бути самостійности з комуністичним устроєм, бо цей устрій завжди, як чужий українській духовості, буде накинений ворогом...

Скрипника народ забув, подекуди прокляв, але Петлюра, головний отаман українських збройних сил проти російської найзлицької армії за незалежну національну Українську Державу, замордований больш. агентом в Парижі 1926 — живе в душі народу, як символ боротьби за свободу.

УПА чи ОЗНА

Ми не можемо згодитися з п. Ечісоном, який вважає, що Москва зазнала найбільшого удару відступництвом Тіта. Ми пригадуємо, що конфлікт Тіта вибух тоді, коли Росія відвернула увагу заходу бльокадою Берліна від справ Китаю і так „зааферувала” захід, що вспіла остаточно викінчити приготування окупації Китаю, тоді „зняла” бльокаду, що захід вважав найвно своєю перемогою, а що було лише ехидною грєю Москви. Як забава для заходу, прийшов в той самий час конфлікт з Тітом і ілюзоричні надії на успішність націонал-комуніст. опозицій. **Найбільшим ударом і найгрізнішим-манетекель-фарес-для Росії є факт, що п'ять років після закінчення світової війни не вгасає боротьба, краще національно-визвольна війна поневоленних народів проти Москви.** Цей факт, що Сталінові не вдалося зліквідувати повстанчих і взагалі національно-визвольних рухів поневоєних Росією народів, викоринити з їх душі релігії, жадоби свободи, — цей факт, що сьогодні діють справжні Церкви в катакомбах, не підкорившись сталінському православию, що мільони теж жінок, старих, навіть дітей по гороїчному бсряться за націю і церкву і не ломаються. це є найбільша поразка Сталіна. Не американська атомова чи воднева бомба, як думав ще недавно Черчіль, але ця незламна боротьба одуховлена національною й християнською, ширше: релігійною ідеєю—страшна Сталінові. Ідеї — великі, благородні, справедливі; є найбільшою гарантією перемоги, а не ставка лише на бомби.

Глибоко помиляється світ, коли ще дальше ігнорує ідеї підземної України, Туркестану, Білорусі, Сербії, Кавказу, Болгарії, Литви, Латвії, Словаччини ітп. — всього АБН. Не тітовські скривавлені ганчірки, а національні прапори свободи з символом Бога, виведуть світ на шлях миру. Даремна надія наївних кол Заходу на тітизм Маотсе-Тунга. Маотсе не буде за Заходом. Бо Сталін аж такий наївний не є. Хоч це було так дуже недавно, але зматеріялізований захід забув вже великого Митрополита України Василя Липківського, Митрополита Графа Андрея Шептицького, замордованих за віру Христову і за вільну Україну, і увязненого за це саме митроп. Сліпого, чи ось недавно хорватського Степінача і сербського Варнаву або білоруського Мелхіседека чи туркестансь-

ко-магомеданських священослужителів і многих їм подібних.

Забули і великого українця Симона Петлюру, що його перемогли большевики тому, що антанта помагала большевикам так, як аліанти нині Тітові зам. наслідникам Михайловича, або Маотсе зам. національ. колам. Більш того, в боротьбі проти України помагали британці, французи і інші білим російським генералам, Денікінові, Вранглеві, польсь. ген. Галерові, який був післаний зам. проти большевиків, проти українських армій. Якщо Україні в боротьбі проти большевиків, проти білих російських генералів, проти французького десанту в Одесі, проти британської допомоги російським загарбникам, проти польських наїздників, спомоганих антантою ітп. вдалося всетаки вдержати бодай декілька років свою державність, то це завдячує **єдино власним внутрішнім силам.**

Чи зробить сьогодні захід з цього правильний висновок?! Якщо ні, сам копає собі гріб. Цетерум цензео: ключ до перемоги над Росією лежить в національно визвольних рухах поневоєних народів, в авангарді яких іде Україна.

Генерал Тарас Чупринка, головно-командуючий Українською Повстанчою Армією (УПА), і йому подібні в усіх інших підбитих народів стоять на протилежних позиціях до всіх опозицій в лоні комуністичних партій, що всі — по суті, як опозиція, так і „генеральна лінія” партії — є тотожні. За жодними коляборантами з большевизмом народ не ліде, хоч би вони каюлися і завертали за прикладом Тіта, Гомулки, чи Скрипника. Дивно, що захід був так чутливий на коляборантів з нацизмом і слушно вішав всіх оцих квізлінгів і Лавалів зненавиджених народом, а навіть колишніх своїх заслужених типу Петена присуджував на доживоття, а тепер — так спенетрований комунізмом, що ще недавніх деспотів і коляборантів з комунізмом або прямо таки ярих „націонал-большевиків” вважає героями антибольшевицької боротьби і орієнтується на їхні ідеї.

КВО ВАДІС ОКЦІДЕНТ?

Ми ніколи не перестаємо бити на сполох і пригадувати: символом найбільшої поразки Сталіна є не тітовське ГПУ—ОЗНА, а УПА й ОУН, що борються за свободу народів і людини, основні ідеї теж всього АБН.

Першою, що висунула ці ідеї, була революційна ОУН...

Д. Д.

„Ідеологи голоти”

Українські народники часів Куліша і Драгоманова робили собі з простого народу — божище, кумира. Франко закидав Драгоманову, що „суспільство — в його розумінню — це була властиво тільки продукуюча, робоча, в нашій краю хлѳпська маса”, всі інші верстви („білороби”) — були або визискувачі або неплотріби; закидав, що драгоманівці плекали „віру в якусь містичну волю народу, в уроджену йому здібність до досягнення якоїсь своєї „правди”, як тільки йому не перешкаджатиме здеправована інтелігенція”; треба було тільки „зваливши теперішній державний та суспільний лад, віддати його спадщину в руки народної маси і полишити їй до волі будову нового ладу”.

Ідолатрія простого народу доходила у наших народників до повної абдикації з завдань того, що називається проводом нації. Провід не смів „накидати” своїх ідей народові; коли „народ” стояв за самостійність, — можна було бути самостійником, а коли ні... Ну, то трудно, понад все засада більшості! В усім треба було питатися — як „народ” думає.

А тим часом поняття „народ” перейшло від тих часів величезну, але мало помітну народниками — еволюцію. Що я під цим думаю? Що є велетенська різниця між, скажім, селянським народом Квітки, Мирного, або Черемшини, з їх твердою мораллю, звичаями, і релігійністю, — і „народом” теперішніх Мегальополісів, який не вірить ні в Бога, ні в чорта; який заповняє оглуплюючі й деморалізуючі жінові „шовс” або спортові майдани і насолоджується лектурою „коміксів” з криміналістикою і сексуалістикою як „займаючою” темою. Ще більша різниця є між отим Квітчиним народом і скажім тими докерами в Гаврі чи Шербурі, які відмовляються виладовувати амуніцію і зброю для армії своєї отчизни, Франції, — щоб улегшити її анексію чужому насильникові... А тим часом многі „народолюбці” роблять собі ідолів як раз з того „суверенного народу”, з тих докерів або з атеїстичної юрби Мегальополісів модерних, спрагненої лише „хліба і видовищ”. Чи це нормальне, і як до того прийшло?

Найкраще цей процес видний крізь призму літератури. В письменстві старім, на Україні так само як загалом в Європі і в мистецтві теж — предметом адорації були: Божество, Діва Марія, святі, герої, люди високого духа, характеру. Коли йшло про людину, як героя, то цікавив передусім її Божеський первень, те що підносило вгору.

Потім це змінилося. Літературу заповонила „бідна людина”, „уніжонние і оскорбљонние”, почали писати про страждання визискуваного народу, — і це було, річ ясна, добре. Але при тім — не так зверталось увагу на моральні страждання, на пониження людської гідности, Божественного „Я” в людині, — як на терпіння тілесні, на плотський біль. А по друге — ця стадія в літературі, це був лиш шабель в розвою, етап, по яким прийшли до звеличення вже не народу, а голоти. Почалося з головного філософа модерної голоти — Жан-Жака Руссо. Людина — вчив він — не має первородного гріха і приходить на світ невинною, а коли потім псується, то винна не вона, а кепський устрій спільноти, який очевидно — його, а не людину — й треба змінити. При чім робилося різницю: коли нікчемником, злодієм або убійником був аристократ, — то він був особисто винний і відповідальний і мусів іти під ніж гільотини, — як товмачили зовсім вірно адепти Руссо науку майстра. Коли ж злочинцем чи злодієм був бідак, — то він не був винен, він був „жертвою обставин”, середовища нужди; обтяження батьківською спадщиною і пр., і присяглі повинні були його виправдати. Хоч багатство і влада однаково можуть деморалізувати, як нужда і рабство.

Дальший крок в цій філософії був дуже легкий: коли даний-виколіний осібняк з „народу” — був не винен, то невинні були й інші такі. І з ними брєба було співчувати як з жертвами несправедливого устрою. Треба було їм прощати, і — треба було їх адорувати, ставляти на постумент. Туди і вдралася — перш в літературі — голота під маскою „народу”. Спершу в літературі зявилися оці звеличники голоти — Толстой, Достоевський, і многі західні пись-

менники, як Золя, Пруст, Маргерит, Колет, а тепер Сартр. Голоту треба було любити і жаліти, і тоді коли її напр. обкрадали чи мордували, і тоді коли вона сама мордувала, як Раскольников з „Злочину і Кари”, або як звідтиж повія Соничка. Уподобнитися в усім — як до ідеалу, до мужика московського — була ідея графа Льва Толстого. Коли князь Пєр Безухов з „Войни і Миру” глядів на „босі ноги мужика” коло себе, „на великі, брудні пальці, на його обличчї майнула усмішка веселого задоволення”... Можна співчувати з бідним, немитим мужиком, але бути задоволеним з його бруду?! Це значило не лиш співчувати з горем покривдженого, а підносити його на постумент з усіма його вадами і дефектами! Подібну оцєну бачимо в „Воскрєсенїї” тогож автора, де він розпливається від приємности, коли в церкві, на Великдень, Катюша христосується з жебраком з слїдами страшної хвороби на безносїм обличчї. Недурно Масарик, який стрічався з Толстим, писав, що „Толстой бачив в брудї певну заслугу, Толстой казав, що християнство повинно бути завошіле та що завошіла людина йому милїша від фізично чистої. Звідци був один крок — до адорації Горкївських босяків і большевицьких хуліганів. Адорація голоти!

Почався цей процес і у нас. Очевидно, ніхто не буде посуджувати Франка, що він був адоратором голоти. „Продуцент, робітник”, „мужик”, „каменяр” — такі його типи певно не були типами голоти, лише народу. Але і в тїм народї він вже спостерїгав иншї типи — людей з „рабським серцем” і „рабським мозком”, позбавлених ідеалу, типів безплідного бунту, в яких говорила замість шляхетного гнїву — „злоба низька” й — „сердитість рабська”. А горяча любов поета до свого народу, — привела його й до дуже дивних, освідчень. Він звїряється, що любить свій народ: „ не лише за твою добру вдачу, а й за хибнї та злоби твої, хоч над ними і плачу; за ту впєртість слїпую твою, за тї гордошчї духа, що зїйшовши на глуший свій шлях, навіть Бога не слуха; за брєхливїсть твого язика, за широке сумління, що держиться земного добра, мов цїпкеє коріння, за безсромність твоїх дочок, за палке їх кохання, і за мову й звичаї твої, за твій смїх і дихання”... Це вже значить любити когось не за його добрі прикмети, якими відзначається наш народ, але й за прикмети голоти, за безбожництво, за

брєхливїсть, за брак совїсти, за рабство духа, привязання до матерїї та її благ, нарештї за розпусту...

Франко до цієї теми бїльше не вертав, і це лишилося епізодом в його творчости, який рївноважили аж за досить його жорстокї шмагання свого народу за „безхарактерність і ренегатство” деяких його членів. Але — це всеж таки був шабель, по яким, вдрпаючи, пішли инші.

Адорація (інтелїгентської) голоти почалася у нас з Винниченка, з Мих. Рудницького, дальше тим займалися деякі підсоветські українські автори. І аж на еміграції — ми знайшли теоретиків голоти яко такої, її ідеологів.

До цих ідеологів головнo належать Шевчук, Шерех, Дивнич, Поторока, Феденко, Самчук. Хоч останній лише по часті, будучи скорше ідеологом нашого „моя-хата-скрайського” мужичка. Він хоч питає, „що помогли (повстанцям) бравурні повстання? Чи можуть вони похвалитися бїльшими наслідками хочби за таких чехів?” — але й каже: „борїться і змагайте за речі неїснуючі і нереальні. Будьте романтиками і героями. Я на жаль до таких не належу”, моя хата з краю... В нїм лише починається зворот коли не до адорації, то до виправдання, до признання рації буття за людиною з голоти. Коли йому кажуть — „не можна сполучати добра і зла, теплого і холодного, мудрого і немудрого, — він відказує, що ці речі в парі живуть у нас самих, в наших душах, і якраз тому ми можемо бути тим, чим ми є — людьми”. Тут вже є влучення — на рівних правах в літературу і в суспільне життя і немудрого, і байдужого (ні теплого, нї зимного) і — **навіть злого...** Це отворення фіртки для голоти, а точки над і ставляє Шерех, чи Шевчук. Той вже зі злобою відкидає всяку „романтику” і „героїку”, не лишає їм ніякого місця в царствї „малої людини”, цебто людини пересїчної. Ця остання має надавати тон всьому нашому життю! Маємо приймати людину такою, якою вона є — і у вєлетах, і в падіннях, маємо спиратися в будівництві суспільнїм не лиш на позитивних шарах нації, а й на негативних, аж „до найглибших”, якими би вони й не були; маємо брати людину „в усїї широтї її духового й фізичного існування” — і шляхетного, і підлого, „черпати сили і з гидоти життя”, бо „і з гною ж виростають чудесні квіти”. Лише тоді коли людина

зеднає в собі оті добрі і „гідотні“ чи „гноїні“ елементи. буде вона „цілою людиною“, цілим, не одностороннім чоловіком. Інакше дивився на це Франко. Він знав, що коли в кого ще „не погасло чуття“, коли кого „бій ще манить“, а „надія ще лік“ — тільки той цілий чоловік! Хто ж того вже не має, хто поринув в свої „погані дні, болотяні дні“, той — з усією своєю „ріжнбокостю“ — **перестає бути „цілим чоловіком“, стає його карикатурою.**

Але ця „ріжностороння людина“ — є вірець ідеологів голоти. Вона має бути носієм історії, героєм нашого часу. Людину треба брати „такою якою вона є“, а не „робити“ з неї когось! Не удосконалювати, не дисциплінувати!

Таку—людину всаджують на трон всюди. Передусім — в етиці. Вільна дорога інстинктам юрби — хліба, насолоди, видовищ. Геть все, що може бути бичем для тих інстинктів; геть аскетизм; контролю над собою, над своїми пристрастями! Геть людську волю, бо коли ця воля заборонить вам „черпати сили з гидоти життя“, з гною, — то це буде вже „тоталітарне насильство“! Етика має бути **релятивною**, в утіху „свобідній“ голоті. Ніяких догм! Ніяких аксіом поведінки, бо це буде „середньовічне насильство“, „інквізиція“!

Література голоти поручає Толстих і французьких большевизанів, головнож затримується на „малій людині“ з її дрібними халепами і з її радощами — переважно альковного характеру, або кулінарного! Один „мур-ованець“ цілими сторінками, в своїм романі, смакує, як то корови і свині на хуторі „займалися своєю щоденною роботою... їсть... Все їсть...“, і тут же докладне меню свинячої кухні... Люди теж їдять, їсть молодичка, їсть герой Петро, „очі його приплюшені, мов у ласого кота. а товсті уста, блищать“, він не їсть — він „священнодіє“. Далше бачимо, як у Супруна при їді „рот широко відкривається і закривається“, як господині „нечувану приємність робить розливання чаю“ читаємо описи книшів, масла і пр. без кінця... („Ост“ — У. Самчука). Ось яка література до смаку „малій людині“! Що дивного, що для авторів з альковними і кулінарними, жолудковими „проблемами“, Маланюки і Ольжичі це викривлені душі, фантасти, далекі від „реального життя“?

Розпаношилася голотська творчість і у кіні. І там головним героєм „мала людина“, часто

генгстер. Чаплін переходить вже на ролі не „малої“, а підлої людини, злочинця („Пан Бідо“). Великого в кіні — нічого, героїки теж — за малими виїмками — не терпиться: коли виводиться королів, володарів, то завше або „в пантофлях“, або як дурноватих чи тиранів; священників — або як інквизиторів, або як комічні постаті, яким правдиві „герої“ — малі люди — дають стусана в спину... Щоб реготалася голота на сажі і щоб знала, що героєм наших днів — є не „пани, царі і попи“ а каналія. Цеюж ідеєю кермуються вони і в політиці. Відкрили, що нашим національним світоглядом є — „філософія серця“ (Чижевський) і „вічна селянскість“, а проголосивши це — поручають не людей серця і не селянина, — а голоту, як ідеал політичного провідника. В політиці голота — без ідеалу крім „благоденствія“, не терпить „шовіністів“, бо „шовініст“, цеж Тарас Бульба, що вбиває Андрія, а це вже „нетолеранція“! Андрій ренегат? Але й ренегати мають право жити! Чоловий провідник нашої голоти, писав що „слово ренегат — це дике безглуздя. Не сміє своя нація деспотично заявляти йому — ти наш... і до скону мусиш лишитися нашим“! Голотський ідеал свободи — це „право вільного переходу від нації до нації“ (М. Шаповал). Правда, як це вигідно? Кожний має право переходити до „нації“ (і до армії) наїздника, коли надумається, що так вигідніше... А на Микиті Шаповалі виховувалися цілі молоді покоління соціалістів! І ніколи йому не закидали, що він „деморалізує молодь“.

Голота в політиці займається — „узгідненням суперечностей“, стоїть поза конфліктом, якого органічно не зносить. Є в засаді нейтральна — „поза межами бою“. Не зносить націоналізму, бо він не дозволяє любити ворога, що для швейків неприємливе. Не зносить голота і ясно ворожого наставлення проти комуністів (бо — „цеж наші заблудші або хорі брати“). Скажіть про явний конфлікт з противником, і голотська „комашня забрених у кітлі:

нам потрібно лиш мира!

В боротьбу тільки люди йдуть злі,

В нас душа добра, щира“...

Так кпить з них поет О. Бабій.

Тактика політична голоти — це з „Науки“ Руданського:

„Коли стрінеш можних світа цього,
милий синочку,

Простели себе як рядиначку,
Спина з похилу не іскривиться,
За те ступить пан і подивиться,
... на локірного

І прийме тебе як добірного" — в почет Квіслінгів.

За цю філософію похилої спиною стоять од-нозгідно всі ідеологи голоти — і Шерех, Шев-чук, і Самчук, і Феденко, і Дивнич, і Курдидик, і Которович, бо все инше — це „небезпечні і-люзії", що „відривають від реального діла", а Швейки — „можуть похвалитися кращими на-слідками" ... в передпокоях „братів" з того чи иншого Інтернаціоналу.

Термін „Швейк", „швейкіянство" — не моя ви-гадка; уживаю його бо вони (Шерех і Самчук) ужили цей термін на означення тактики, яку протиставлять „містиці боротьби", „романтиці" і пр. Кращого означення, ніж це самоозначення видумати тяжко. Тактики похилої спиною не зно-сять очевидно людей дисципліни, людей волі, тих, які знають що для проводу спільнотою — треба бути людьми „особливого гарту", треба загнуждати розслаблюючі нахили, кріпити ду-ха, мати віру... Цеж „орденці"! а для ідеооло-гів голоти (з „Нашого Віку") всякі „еліти", „ордени" і пр. це „фальшиві" теорії й вигадки. Тим часом, це ані фальшиві теорії, ані взагалі жадні теорії, тільки дійсність. І в старім Римі, і в давній Елладі, і в гетьманщині, і в Англії ще до-недавна — правляча верства власне була „орде-ном", „кастою", до якої доступ дозволявся по великим і стараннім вишколі ума і характеру, з особливим добром. Приймали таких, від яких не заносило Швейківською мудрістю і безха-рактерністю. Навпаки, мусіли це бути люди характеру, віри і чести. Щоб виконати своє ве-лике завдання, що стоїть перед ними, — про-відна верства нації не має стелитися перед тою чи иншою силою як рядиначка, а ломити її! Провідна верства — як вчив Шевченко, як вчив Франко, як вчить вся історія наша і ненаша, — повинна складатися з осіб окремої породи, ви-щих духом людей, коли спільнота не має зги-нути під чужим фараоном.

Голота, бодай її герольди, самі непевні своїх становищ, самі висловлюють сумнів — (чи вкла-дають його в уста противникам) — чи їх наука не прояв життєвої втоми, не втеча від героїч-ного в обійми сіренького спокою? Чи не є це заперечення всього великого?

Ні, це щось гірше! На нашім національнім відтинку, це те саме, що в цілім світі — це від-крите великим еспанським філософом Орте-га і Гассе висадження на трон всього життя го-лоти як репрезентантів народу.

Представники голоти, лишаючись з голотсь-кою душею, з „рабським серцем", з „рабським мозком", з душею вигідницького і тупого Швей-ка, хочуть правити нацією, творити „велику лі-тературу", кодекс поведінки, диктувати політи-ку! Але це нонсенс — недопустимий нонсенс.

Швейки кажуть, що „філософія серця", що „селянська Україна", що патріархальний світ лагідних і людських гречкосіїв, або просто го-лотчиків це наші традиції. Ні, не наші, а тради-ції Шельменків. М. Грушевський картав наших князів як „невгомонних кромольників і забіяк" („хижаків" — по теперішньому), та за те, що не дбали про „достатки, життя і кров" простої людини, смерда. От де джерело наших ріжних традицій. Одні — князь, дружина — дбали про віру, культуру, про державу, про лад в ній; від-повідно до того мали і психіку героїв і аскетів. Другі — смерди — дбали лише про „достатки, життя і кров" на решту ж плювали, тому й ста-вали „татарськими людьми", які їм те все, об-дурюючи, обіцяли, а нині — большевицькими слугами, сторонниками „реальної (московсь-кої) України" і „толеранції" до „заблудших братів", що зігнули спину перед наїздником ... Дві традиції! Традиція смердів, — це традиція Швейків, традиція князівського Київ'а, козач-чини, Шевченка — це традиція вільної нації, вільних духом людей, людей — які не дума-ють, що люди з ідеалом чеських Гах і Бенешів сміють бути в проводі вільної або тої, що за волю бореться, нації.

Не всі верстви нації складаються з голоти, ані не всі з мирних гречкосіїв, з людей праці. З того самого Руданського, на матчину науку — хилитися перед силою, навчає сина батько:

„Будь же проклятий, милий синочку,

Як погнеш таким свою спиначку,

Як простелешся на рядиначку!

Батько знає, що від того „хребет скорчиться", вийде з людини каналія, що її ідеалізують Ше-рехи. А „провідники" з переламаним хребтом нінащо иншого не здавалися, як на те, щоб хтось впряг їх до свого возу.

Панас Мирний, в однім романі описує як кін-чилася гетьманщина, козацтво, та як вільний

народ обертав займанець в рабів. Виводить як раз ті дві касти, дві верстви. Одну — бувших запорожців, степовиків, „неспокійної натури”, яка „пекла ненавистю до всього, що гнітило”; які були — „палкі, як порох, сміливі як голодний вовк”, що не хотіли миру з лихими, бо „коли їх не вкладеш, то вони тебе вложать”. І другу — тих, що примирилися, їх зве „покірними волами” ... XIX вік приніс ідеалізацію тих покірних волів (Квітка, Куліш, Нечуй). Тепер зроблено крок далі, ідеалізується вже не Квітиних селян, а його Шельменків, голоту. Ідеологи цієї голоти підмінюють поняття народу поняттям шумовиння. Цинічно вимагають, що те шумовиння з усіма його голотськими прикметами, треба любити і на трон садити. Коли світ вступає в таку стадію, коли обдурманені маси, як жиди за Датанами і Авиронами, готові справді будувати собі Ваалів і ним молитися, то — мусять знайтися батави Левитів, батави Навина,

мусять знайтися Шевченкові „юродиві”, хоч жменька „козаків із міліона свинопасів”, якіб припинили цю оргію трусости, плебейства і зради.

Самчук слушно (цим разом) каже: „Не виключаю творення і каст, і виключностей, і героїв. Уважаю, що цього як раз вимагає урізноманітнена цілість і як раз таким має бути вільне, розумно організоване суспільство”, щоб в нім були і тамтї і „ковалі, мулярі”, орачі теж. Але — додаю — ні один з них лишаючись при своїй ковальській чи мулярській психіці — не зможе стати ні Навином, ні Хмельницьким. Ці мусять мати не психіку „покірного вола” чи розкоханого в спокою, в добробуті, в ідилії потенціального ренегата-Швейка. Ніяка упорядкована спільнота, а тим менше нація в боротьбі, на сміє толерувати на провіднім місці апостолів капітуляції і безхарактерности. Супроти них — єдиний обовязок: їх демаскувати.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ДОПОМОГИ ВОЮЮЧІЙ УКРАЇНІ

Великодний сніданок у відділі УПА на рідних землях в 1946 р.

В. К.

Шевченко проти білої і червоної Росії

Березень — місяць народження і смерті Тараса Григоровича Шевченка. Увесь український народ з побожністю схиляє голову перед невмирущим духом свого неперевершеного Поета, першого Повстанця і Самостійника та геніяльного Вчителя і Пророка. Такої пошани до своїх великих людей не знає ні один інший народ на цій земній кулі. Значення Шевченка для української нації, для цілих поколінь, у тому, що Шевченко серед найтяжчого упадку українського духа, серед повної руїни історичної української традиції, в час коли деспотична царська Росія примушує „мовчати на всіх язиках” поневолені нею народи, а зокрема українців, в час безпросвітку й неволі політичної і соціальної він підносить свій могутній голос в обороні української нації, в обороні волі.

У боротьбі з російським імперіалізмом, проти поневолення й соціального закріпачення робітників і селян в боротьбі з царським терором і сваволею московської бюрократії Шевченко підносить ідею волі національно-політичної і соціальної. Як це досягнути — Шевченко навчає нас своїм надхненням полум'яним словом, навчає прикладом всього свого життя. Прожив він 47 років, з того: 24 роки кріпаком, 10 років на засланні, 3 ½ під наглядом поліції і тільки 9 років ніби вільною людиною.

Хоч „за Україну його замучили...”, то в ній він не зневірився ніколи. Безмежної любові до нашої поневоленої Батьківщини вчив він нас,

„Свою Україну любіть, любіть її!...

Во время люте...”

В ті люті часи, коли на Україні казався московський окупант, намагаючись затерти сліди українського народу, Шевченко надхненням своїм словом сполучив уже повривані нитки нашої історичної традиції й поклав їх золотими струнами на свою чарівну кобзу та заграв на ній з усієї душі:

„Було колись: в Україні ревіли гармати;
було колись: запорожці вміли панувати.
Панували, добували і славу і волю”.

А тепер по тому, як живі свідки лиш

„осталися могили по полю...”

Та ще залишилася „наша дума, наша пісня”, вона „голосна та правдива, як Господа слово...” вона тепер — „наша слава, слава України!”

Ці думи-пісні виростив Шевченко на чужині й послав їх в Україну в своєму „Кобзарі” 1840 року.

Україна-мати привітала їх „як свою дитину”, вони славою вкрили нашого поета.

Шевченко у всій повноті поставив перед українською нацією ідею самостійності й державності — „там наша воля, слава і правда святая, у нашій вибореній хаті”. Для здійснення цих ідей і переведення їх в життя Шевченко проповідував безкомпромісову боротьбу всього українського народу з ворогами: „Борітеся — поборете!” Боротьба ця мусить бути завзята, безоглядна, кривава, аж до повної перемоги:

„...Вставайте,

Кайдани порвіте

І вражою злою кровю

Волю окропіте...”

Цим Шевченко ставить себе в ролю проповідувача й ідейного керівника української революції. За ці ідеї й переконання Шевченка московський царський уряд засилає в Середню Азію в Орську фортецю. І хоч доводилось йому каратись за це 10 років — „без права писать і рисовать” — своїх переконань він не змінив:

„Караюсь, мучюсь... але не каюсь”...

Так писав він у своєму записнику. Крім ідей волі, крім ідей завзятої безперервної аж до повної перемоги боротьби, Шевченко своїм особистим життям, своєю невгнутою поставою до російського царизму й ідеалізацією українських постатей у своїй творчості, показує народові тип нового українця-барця, реалізатора нового життя. Шевченко своїми творами виховує! Волю України колись здобули козаки, гетьмани. Гамалія, Підкова, Тарас Трясило, Гонта, Залізник, Ярема, Дорошенко, Мазепа, Полуботок, козаки, запорожці, гайдамаки, праведні мученики, завдяки їм колись „на Україні ревіли гармати”, завдяки яким „ми панували”, завдяки їм усім —

„...Тієї слави козацької

Повік не забудем!”

Та найбільше боліло Шевченкові серце за своїх таки земляків-українців, за те, що вони „на чужій роботі”, „гнуться, як ті лози, куди вітер віє”, заглушивши своє національне сумління, — „помагають москалеві господарювати і з Матері полатану сорочку знімати...”

Він горить ненавистю до зрадників інтересів української нації.

Не слугаки, не підпанки, не вислужники, не варшавське сміття і грязь Москви, не землячки в мундурах, не гречкосії і свинопаси, не Киселі, Галагани, Кочубеї, але козаки „...один із мільйонів свинопасів...” вигукує він поведуть дальшу боротьбу. Він учив і наказував, молив і благав — „розкуватись, одностайно, односердно стати за євангеліє правди”.

Він опам'ятував і нагадував, картав і погрожував закамянілим душам:
„Схаменіться, недолюдки, діти юродиві...”
„Схаменіться, будьте люди, бо лихо вам буде...”

Як ніхто інший, Шевченко розумів, що причина усього нещастя України — московське загарбництво, російський імперіялізм. Тим то Шевченко не міг простити великому гетьманові Богданові Хмельницькому за його Переяславську угоду з Московщиною 1651 року:

„Мир душі Твоїй Богдане
Не так воно сталось:
Москалики, що зазріли,
То все очухрали.
Могили вже розкопують.
Та Тебе ж і лають...”

Тимто серце його боліло за Полтавську трагедію славного гетьмана Івана Мазепи 1709 року. Тим то проклинав він „ката-людоїда” московського царя Петра I, того, „що розпинав Україну”. Пізнавши історичну правду про Україну, переконавшись, що безпосереднім, відвічним і смертельним ворогом України була Москва та її правителі — царі, Шевченко пише про них:

„Гади, гади!
Чи напилися ви чи ні
Людської крові...”

Побачивши до чого докотилась Україна в лебетах царської окупації, Шевченко весь свій гнів звертає проти російського царату, а зокрема проти Миколи I, Катерини II, та Петра I, що найбільше причинилися до зруйнування української державности.

Особливим гнівом Шевченко нагороджує царя Петра I:

„О царю поганий!
Царю проклятий неситий,
Гаспиде лукавий.
Що ти зробив з козаками?
Болога засилав
Благородними кістками,
Поставив столицю
На їх трупах катованих...”

Шевченко звертає свої очі й на інші поневолені російським імперіялізмом народи.

„О люди, люди небораки!
Нащо здалися вам царі?
Нащо здалися вам псарі?
Ви ж таки люди, не собаки!”

В поемі „Кавказ” Шевченко виступає проти московського загарбництва, що кривавими війнами підбиває кавказькі народи. З цього приводу він пише:

„...„Лягло кістками
Людей муштрованих чимало,
А сліз, а крові?
Напоїть всіх імператорів би стало”...

І все ж Шевченко вірить в безсмертність народу, й закликає поневолені нації спільно стати проти російського імперіялізму:

„...„Що б збудить химерну волю,
Треба миром
Громадою обух сталить
Та добре вигострить сокиру
Тай заходиться вже будить”...

А тоді: „...„І на оновлений землі
Врага не буде супостата,
А буде син і буде мати
І будуть люди на землі”...

Своєю творчістю Шевченко переріс своє покоління на цілу сотню років. Творчість Шевченка така актуальна в наші часи, як була вона 100 років тому. Не змінився і найлютіший історичний ворог України. Місце колишнього московсько-царського деспотизму заняв, тепер московсько-большевицький імперіялізм—найжахливіша катівня всіх поневолених народів.

І тепер голод „стогне по всій Україні”, бо радгоспи й колгоспи стали найгіршою формою закріпощення та ожебрачнення українського селянства. В чорних невільників перемінено у-

країнське робітництво, а від пляново зорганізованого голоду в Україні 1933 року загинули не тисячі, а мільони українського населення! І тепер в Україні — нема сім'ї, немає хати, немає брата ні сестри, щоб незаплакані ходили, не катувалися в тюрмі, або в далекій стороні", бо в большевицькій системі і „світа як на те: одна Сибір неісходима". Большевицько-російський режим винищує українську національну культуру, насильно затирає сліди української державницько-самостійницької традиції, задушує терором кожний прояв вільної думки, грабує багатства української землі, масово винищує український народ та руйнує Україну.

І тепер знову — „од молдованина до фіна на всіх язиках все мовчить", а сини поневоленних народів „за ката свого" гинуть на воєнних фронтах, бо цим разом Сталін „хоче ввесь світ полонити..."

Московсько-большевицькі імперіялісти возвеличують своїх попередників, московських царів зокрема Петра Першого, ката України, та як і за царів проклинають нашого славного гетьмана Івана Мазепу. Вони нарочно брешуть що Україна „добровільно" приєдналася до Росії, та що український народ живе тільки з ласки" російського народу. Вони викривлюють і самого Шевченка. Промовчуючи та підрадаговуючи його протиросійські твори, намагаються зробити з нього мало що не московського патріота.

Та найганебніше те, що й тепер знайшлися землячки-перевертні з рабською душею, оті „дядьки отечества чужого", „сміття з помела його величності" ката Сталіна „чорнилом політи, московською блекотою заглушені" гречухи, бажани, корнійчуки, тичини, вишні, возняки, рильські, смоличі й інші донощики сексоти та мерзенні зрадники України, українці-комуністи закордоном, які „оглухли, не чують, кайданами міняються, правдою торгують", які допомагають ворогові нищити Україну, які катові українського народу пишуть хвалебні гимни, які силкуються переконати український народ, що в сталінській неволі жити краще, ніж вільним бути у своїй власній незалежній українській державі, які паплюжать визвольно-революційну боротьбу українського народу за Самостійну Соборну Державу.

Появу поета Шевченка царська Росія зустріла крайню вороже. Бо відчувала й бачила

в Шевченкові національного генія України та його значення в пробудженні національної свідомості українського народу.

Зокрема ненавистю зустріла виступ Шевченка російська критика, очолювана закінченим імперіялістом, батьком російського „лібералізму" В. Белінским. Він інакше не називав Шевченка як: „дураком паяцом", „хахлацьким радикалом".

„Шевченка послали на Кавказ солдатом. Мене не жаль его. Будь я суддею, я сделал би не мене. Я питаю личную вражду к такого рода либералам". Наслідники Белінського були менше щирі, а тим більше підступні. Користаючи з того, що цензура в Росії допускала твори Шевченка в неможливо покаліченому і майже в нешкідливому для Росії вигляді, вони взяли втягнути його до російської літератури, як льокального письменника „общерусского малороса", який писав „местним наречієм". Вони представляли його як „певца народного горя і т. п." Всякими способами вони намагалися зменшити Шевченка до розмірів російських письменників Нікітіна чи Кольцова, та приклали великих старань втягнути Шевченка в широке лоно літератури „всеросійської".

Неперевелися такі і в наші часи. Відома радіо-програма про Шевченка, що була надавана через радіостанцію „Голос Америки" російською мовою у 1949 році саме йшла по лінії підшити Шевченкові отого „малороса", який оспівував „народное горе". Безперечно „русского народа".

Як поставились російські большевики до Шевченка?

В перших роках загарбання України, вони до нього не зайняли ясного становища. Безсумніву залишається одне, коли б Шевченко не був такий популяризований в українських масах вони б його інакше трактували і були б повели з ним боротьбу.

Однак популярність Шевченка серед українських мас — його дух і слово, поставлене на сторожі української нації, лишилися безсмертні й незнищені. — це змусило большевиків приміняти обережну тактику.

Повалити Шевченка неможливо, а все, що шкідливе для Москви, взятись доказувати „науково", що його треба розуміти інакше.

Чого вони тільки не придумали? Звуть Шевченка революціонером-демократом, борцем за

соціально визволення, противником царизму, а інколи так пропагують, що мало неназивають його „першим комуністом і большевиком”. Це відома большевицька російська тактика, коли когось не можна, якось історичну постать заховати, вирвати її з душі народу, тоді її треба привласнити, назвати предтечею комунізму і звязати зі своїм рухом.

Большевики намагаються Шевченкові причепити матеріялістичний світогляд, забуваючи про його — „не скує душі живої і слова живого”, — ніби не бачать, що Шевченко визнавав і глибоко вірив в Бога.

Російсько-большевицькі імперіялісти намагаються за всяку ціну довести, що Шевченко був за „союз українського народу з великим російським”. Його звязки з тодішньою прогресивною російською інтелігенцією ніби мають бути доказом того. Треба одначе московським фальшивникам пригадати про те, що вони промовчують у своїй пропаганді ставлення Шевченка до Хмельницького.

А це ставлення найкращий доказ того, як Шевченко дивився на той союз. Особисте знайомство Шевченка з російськими інтелігентами це річ другорядна, хоч цілком природня, бо самі обставини змушували його до цього, але це ніякий доказ його політичних переконань. На Московщині для нього все чуже й вороже, що він ненавидів з глибокого серця:

.....На чужині не ті люди...”
Я і тут чужий, одинокий,
 Та ба, доля приборкала
 Між людьми чужими...”
А до того — Московщина
 Кругом чужі люди...”

Свою ворожість і нехть до російської мови Шевченко добре висвітлив у листі до свого брата:

.....Пиши мені не по-московськи, а по нашому...”

А потім Шевченко був оскаржений і суджений не за політичні звязки з російською інтелігенцією, а з українською, яка думала про відірвання України від Росії.

Шевченко визнавав національний принцип, боровся проти царського імперіялізму хоч водночас дружив із деякими росіянами. В його творчості однак немає жодної згадки про те, щоб Україна піддалася своїй „старшій сестрі” Росії.

Приналежність Шевченка до Кирило-Методіївського Братства доказує, що він був не за прилучення України до Росії, а за визнання повної самостійності України, більше того за визнання України, як керівного чинника у Слов'янщині, за те, щоб „Україна була угольним каменем” слов'янської федерації.

Знову ж російські большевики намагаються зробити Шевченка поетом сільської бідноти, хочуть знизити Шевченка до ролі соціального поета.

Це власне найслабше місце в російсько-большевицькій пропаганді, щодо нашого великого поета.

Що Шевченко оспівував долю закріпаченого українського селянства це так, але Шевченко одночасно веде й оформлює у своїй творчості боротьбу цілого українського народу. В своїх „Думах” він живе з „гетьманами в червоних жупанах”, перед його очима встають „великі мученики” — Полуботок, Дорошенко, він прославляє заслуги Хмельницького його першої доби. співчуває Мазепі, оспівує запорожців, отаманів, гайдамаків, кобзарів, одним словом всі прошарки в українській нації тієї доби.

Боротьба з російським імперіялізмом, боротьба з хитрим „москалем”, боротьба національна й соціальна, це суть Шевченкової творчості.

Боротьба за Українську Державу Самостійну Соборну — це провідні думки національно-політичного світогляду Шевченка.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ
 на
 ПРЕСОВИЙ ФОНД “ВІСНИКА”

Подобається Вам наш журнал,
 ТО ПРИЄДНАЙТЕ НАМ
 НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

М. Чарториський

Закарпатська Область Соборної України

(В 11-ту Річницю Проголошення Державности)

„Присягаємо!“ — пролунало з грудей десятків тисяч зібраних на Просвітянськiм Зiзді, дня 17. 10. 1937 року в Ужгороді.

Це „присягаємо!“ було нямним доказом, що на протязі історії цієї частини України—Закарпаття, не могли „перевиховати“ ані мадяри, ані російські царі, ані її нові „опікуни“ — чехи!

На протязі довгих сторіч Закарпаття пережило ряд змін, які вихром перекочувались по синіх горах, полях, долинах і його мешканцях. І з гордістю треба ствердити, що ця „Срібна Земля“ завжди в відповідний мент поверталась лицем до Києва, до України!

Ще за княжих часів — Володимира Великого, Закарпаття було неподільною частиною великої Київської Імперії, після захитання якої переходить під владу угорської монархії, то знову, вибирає таки собі рідного Коріятовича, бо серце цієї землі й її мешканців, завжди належало Україні, а не її ворогам! — З занепадом Польщі й послабленням Угорщини, Закарпаття ділить долю й недолю у складі Австро-Угорської Монархії, де домінуюче місце мають мадярські барони, що ніколи не забували неволити й гнобити власників Срібної Землі—українців!

Боротьба, що її провадили українці Західно Українських Земель, не була чужою і Закарпаттю. В час „Весни Народів“ Сини Закарпаття (Добрянський), беруть живу участь і спільно на Празькому Зiзді 1848 року заявляють, що вони — Закарпатці — є кровними братами, не лиш жителів Львова, але й Києва! Політично-економічні утиски мадярів давались дуже боляче в знаки жителям Закарпаття, які по тій причині, мусіли мандрувати за далекі океани, головню до З. Д. А., де осідалися і зрошували своїм потом і трудом землі прибраної батьківщини.

Перша світова війна, застала Закарпаття в складі Австро-Угорської Монархії, як і інші Західно Українські Землі; різниця хіба та, що Закарпаттям фактично володіли мадярські пани-

барони, які безпошадно, при помочі жандармських штиків, використовували поневолених власників української землі! — Вони нищили, гнобили, та духа, віри й стремління до волі, їм не вдалося приспати й вигубити! Не помагали мадярські шибениці, що „славилися“ по всіх селах, на яких звисали невинні тіла — жертви мадярського терору, посуджувані ніби за „русофільство“, хоч ними ніколи не були, — байдуже, що прозивали себе „русинами“! Так, вони були русинами-українцями, але не „русскими“, не москалями! Вони були українцями й такими осталися по нинішній день, і то наперекір насильно запроваджуваній безпросвітності-неволі старих панів, та на намагання нових „опікунів“!

Чи ж може бути кращий доказ, що духа закарпатських українців не зломив жадний ворог-винищувач, як те, що закарпатські сини громадно вступають до Гуцульського Куреня, а другі — під пров. братів-Клемпушів з Ясіня — організують окремі українські військові частини, щоб пізніше проголосити, що Закарпаття прагне прилучитись до Матері Городів Українських—Києва, до української молоді держави, що повстала тоді свобідною і незалежною на всіх просторах українських земель!

Не зважаючи на недолю, що стрінула молоду українську державу, Закарпаття у рямках нового політичного твору—Чехо-Словаччині, до якої дісталось пітсбурською угодою — починає доганяти страчені роки в мадярській безпросвітності, й береться до праці, до науки, оживлюючи своє життя новими ідеями українського націоналізму, що почав нуртувати в душах кращих Синів Соборної України, — змагаючи тим до відновлення свого духа, до його збагачення та можливостей здобути волю для себе й своєї страдальної землі, — до чуйності, щоб не бути „окраденим“... і збудженим в огні“!

Ряд шкіл, заведень, інституцій та організацій, зокрема „Пласт“, — виховують нову людину

Закарпаття, — людину витревалу, свідому, горду й готову до жертви й боротьби за свої права, за волю і свободу!

Завдяки тим намаганням, завдяки теж педагогічно-духовному прововоді, що його перебирає в свої руки о. Др. Августин Волошин, Закарпаття могло присягати вірність українському народові та боротися за повну незалежність під синьо-жовтим національним прапором України! А після цієї присяги, за рік, 27. 10. 38 р., почути на тому ж місці з уст свого провідника о. Дра А. Волошина, що створено перший український уряд для Закарпаття!

„Наш веселий гомін-спів, хай несеться в Київ, Львів”! — співали юні груди й серця з сльозами радості в очах! — ...Всі міста й села Закарпаття маніфестують, радіють, співають і діють, щоб чимскоріш вільними стати, бо того бажає дух української нації, її інтерес, честь, гордість, — того вимагає Божий і людський закони, того вимагає право українського народу на волю!

Для закріплення проблесків свободи, організовано Відділи Української Національної Оборони УНО, яка мала завдання допомагати вдержувати порядок, а понадто бути забезпеченою проти ворожих нахаб поляків та мадярів, які в своїй дикій ненависті до всього українського народу гострили ніж в спину Срібній Землі!

Згодом організовано Карпатську Січ, до якої напливали тисячами найкращі сини з всієї Соборної України! Не зважаючи на „партикулярність” та „вузький патріотизм” деяких авторитетів, не було сили стримати цей наплив до свого рідного війська, яке росло з дня на день! — так, що вже 26 січня 1939 року скликано до Хусту Великий Зїзд Січі — воїни якої віддаючи пошану 20-ій річницї Соборності, присягли свою готовість йти кожночасно слїдами Героїв з під Крутів!

Радість наповнила їхні серця! Здавалося, що остаточно, сяйво волі скоро перекинеться поза Карпати, а там далше, поза Збруч і всі будуть щасливі, вільні й вдячні Богові за поміч. за висвободження, за дар щастя-волі і свободи!

Дня 12. лютого 39 р., відбулись перший раз справді вільні вибори мешканців цієї Области України до свого Союму. По селах і містах за-

маяли білі прапори перемоги, де віддано 100% голос.в за своєю рідною владою, за „Батька Волошина й за Україну” — як скандували врандувані громадяни вільної батьківщини. По всіх місцевостях населення віддало свої голоси за Українське Національне Обєднання (УНО), лише мадярський Тячів та село Иза мали дещо голосів за русо-мадяроно-тяпами—Фенциком і А. Бродієм; решта всіх сіл і міст заявили за суверенною волею для Закарпаття і її мешканців!

Дещо пізніше, не зважаючи на нахабність чеського генерала — Прхали і сутички з чеським військом в Хусті та на провінції, як також на ворожі дії мадярських військ на пограничї Закарпаття, — засїдає 1-й Соїм Вільної Карпатської України в Хусті (15. 3. 39 р.), ухвалює конституційні закони, а нововибраний Президент К. України о. др. А. Волошин, дріжучим із зворошення голосом промовляє: „...На основі параграфів 1 і 3-го ухваленого Соїмом закону ч 1., проголошую Карпатську Україну Суверенною Карпатсько-Українською Републикою”!..

Але саме в той час йшов вже затяжний змаг за дальше вільне існування К. України.

Здавалось всі сили пекла повстали проти молододї держави й своїми полчищами почали насуватись до її нутра, щоб знову нанести удару й потоптати вольності вільної країни і її народу!

Внарі з мадярськими гонведами, напастують прикордонні місця теж польські банди-терористи. Націвська Німеччина устами свого „фїрера” дає згоду на вмарш мадярських військ— те саме робить і фашист-Муссоліні!.. Та не лише вони! Сам кровавий „батько поневоленних” — Сталін скрегоче зубами з люті й на партійних Зїздах виповідає загибель „вихватчикам” в Закарпатті! Щераз дається в руки всім, що збаламучені поза межами України, московсько-комуністичним попутчикам доказ, що кривава Москва завжди, будь вона чорна-біла, чи червона, — є і буде проти вільного життя українського народу, деб воно не було!!

Чи може це будь-кого дивувати, що в справі поневолення України Москва й її кровожадні вожаки, завжди знаходили спільну мову з іншими ворогами України?! Це яскраво показалось в практиці німецького гештапо й комуністично-російського НКВД, які на переміну

переганялись в мордуванні українського населення від довгих років — в минулому й сучасному!!

Не було ані стриму, ані спину, чи послуху „порад” німецьких „фірерів”, щоб заперестати ворожі дії мадярських напасників! Українська НЮ Карпатська Січ і все населення виступило проти всіх ворогів чинно зі зброєю в руках! Український народ дав гідну відсіч всім об'єднаним ворогам України—мадярам, полякам, німоті й комуні та її вожакам! Січовики кривавились, гинули, але не здавались! Вони і не здались! Хоч були переможені тисячними полками мілітарної ворожої сили, то однак не покорились ворогові!

Україна щераз приносила в криваву жертву своїх кращих Синів, як сл. п. полк. Колодзінський-Гузар, славний оборонець Січової Гостинниці в Хусті перед чехами та організатор збройної відсічі всім ворогам України й б. ін.

Одні полягли в бою, другі терпіли в мадярській неволі, інші попали до польської „Берези”. Члени Карпатської Січі ще довго перебували в карпатських лісах і готовились до нових завдань, в дещо відмінних обставинах, які треба було реалізувати в розгарі другої світової війни, що вибухла в червні 41 року. Багато з них опісля брали участь в Похідних Групах, що йшли на Схід, інші включили себе в ряди Самооборони, а дещо пізніше в ряди Української Повстанської Армії, й продовжували боротьбу вже не проти мадярів, а проти жорстокої Німеччини. Її гестапо, різних „зондер-дінств” і подібних „іберменшів”, що забажали колонізувати степи України. Розгромивши німоту, вони, в парі з новими силами, що гуртувались з усіх соборних земель України, ставили спротив московсько-комуністичним поворотцям, які даліше продовжували гнобити й винищувати українське населення!

Так на протязі останніх десятирок років витворювався новий тип українця-воїна, що з крісом і гранатою в руках ставав оборонцем волі й прав України, своєї Матері, яку розпинав і ще й тепер розпинає найгрізніший і найдикий ворог нашого народу-кровожадна комуно-Москва!!

Україна зараз кривавиться в нерівнім бою з комуно-Москвою. Її сини падають, встають і знову поповняють лави борців за звільнення від безбожницько-сатанської російської комуни! Й доки не закінчився цей бій, доки живе й діє дух і сила спротиву ворогам, українська нація має всі вигляди на повну перемогу, як не тепер, то, напевно, в майбутньому, яке вже недалеко перед нами! Це майбутнє буде світле й величне! Воно винагородить за всі труди, за всі терпіння: вигоїть всі рани, обітре всю кров, — потішить всіх Матерей, Батьків, сиріт і вдів та калік: накормить всіх голодних і спрагнених, — принадіне нагих, виздоровить хворих, покріпить струджених, і всім признає повну заслугу, дасть місце для праці і відпочинку — у вільній від нікого незалежній українській державі!

Так як по бурі й громах настає ясний день, так і по всіх неописаних терпіннях, жертвах і поневір'яннях, — напостійне засяє сонце свободи, яке висушить матерям сльози, а сином надасть сили вже не лиш до боротьби, але й для творчої праці на славу й велич переможньої ідеї української державності у своїй вільній хаті, у своїй правді й по своїй волі, по волі української непереможної нації! Тій нації, що дала не лиш владарних князів, гетьманів, стрільців і воїнів, але й тій, яка перша поставилась збройно проти найбільшого тирана й злочинця — комуно-Москви, й яка видала наших днів безстрашних героїв УПА — борців за свободу України та всіх поневолених Москвою народів!

З нагоди Христового Воскресіння Центральний Комітет Співки Української Молоді щиро вітає обі Українські Церкви, діючі центральні громадські установи, Крайові Комітети СУМ-у та всіх сумівок і суміщів розсіяних по цілому світі.

Зокрема вітаємо українську героїчну молодь, яка в славних лавах Української Повстанської Армії бореться з темними силами за Воскресіння Української Самостійної Соборної Держави.

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА!

**Центральний Комітет
Співки Української Молоді.**

Богдан Кравців

Г о н т а

І розняли Гонта на четверо, розвезли тіло
і поприбавали на середохресних шляхах.

Із примітки Т. Шевченка до „Гайдамаків“.

Вогненным вихром здійметься він, гряне
з ростайдоріг і селищ України,
де квітнуть ранки співом солов'їним,
де Острияниці ватаги п'яні

бродили в крові. В помсти зриві тьмянім,
в нежів свячених лютій хуртовині
він різатиме винних і невинних,
затмарить жахом обрії багрянні.

Узявши зрадою його у пута,
язик йому одр'жуть, вирвуть руку,
пектимуть, дерши пояси зо спини.

І, четвертуючи, розіпнуть люто
його і друзів нескоренну муку
по всіх розстайдорогах України.

Др. М. Сидор

Церква в українській історії

Рання історія України занотовує перші християнські родини ще далеко до часу офіційної зміни релігії, цебто — часу прийняття 999 р. християнства св. Володимиром Великим. Вже бабка Володимира, св. княгиня Ольга, була християнкою, про яку літописець каже, що “як зоря просвічує схід сонця, так св. Ольга попередила християнство в нашій землі”.

В тому часі є згадки, що в Україні існували Божі храми-церкви. Отже, коли були церкви, то мусіли наперед бути вірні, що їх потребували й побудували, що в них заносили молитви Єдиному правдивому Богові-Творцеві!

Припускаємо, що першими християнами були чужинці, грецькі колоністи й інші купці, подорожники, дипломати, тощо, які не лиш “торгували”, але й осідалися в Україні на довше чи коротше поселення. Тоді не бракувало теж християн із Заходу, що прибули в Україну чи то в торговельних, політичних, чи навіть в місійних цілях. Є історичні згадки, про

приїзд німецького єпископа Адальберта в Україну в цілях поширення християнства, та відміна посланців між Володимиром Великим, а Папою Римським. До важливих доказів згаданих прикмет нашого народу є також перебіг хрещення України. Народ горнувся добровільно до місць хрещення над Дніпром у Києві, у тім святім кожному українському серцю місці, де — за легендою мав проповідувати сам апостол Христа Андрій Первозваний, який віщував, що ці гори вкриються великою славою, бо “на них зійде Божа благодать і повстане церков много”.

Ці слова сповнились, бо вже зараз після хрещення на місці поганських божків—Перунів—Володимир і його наступник князь Ярослав Мудрий (1018-1054), будують тут десятки, а то й сотні церков, що вкрили гори Києва, своїми пишними, золотом критими, будовами Божих святинь, — звеличували весь тодішній східноєвропейський світ!

Божа ласка зійшла. Українська імперія зростала мудрістю, величавістю і багатством. Починається світла роля української церкви! В мурах монастирів і святись, головно в Печерській Лаврі, повстає перша хроніка — історія, що пише: “Звідки пішла Русь (Україна) і хто в ній почав княжити” — відома Літопись, звана “Літописсю Нестора” — монаха Печерської Лаври. В тих часах нараховувано в самому Києві понад 400 церков, при яких повстають захоронки, шпиталі та школи, де навчають духовні і світські вчителі — спершу чужинці (греки, болгари й інші), а згодом свої сили.

Спочатку церковна гієрархія була чужа — грецька, бо й з Греції, тодішньої Візантії прийняв Володимир віру, яка в той час ще не знала жадного розколу! Східна й Західна церкви були тоді одно! Щойно пізніше в наслідок витворення на Сході цезаро-папізму (світська власть над церквою), та папізмом-цезаризмом — на Заході (влада церкви над владою світською), — зростаючі антагонізми набирають гостроти, і вкінці — повстає розкол церкви, що триває вже повних 896 років (від 1054 р.).

На три роки скорше перед тим розколом Ярослав Мудрий визволяє українську церкву з під впливу Царгороду, настановляючи 1051 р. в Києві першого митрополита-українця — Іларіона, що виказався знаменитим пастирем і патріотом своєї Батьківщини-України. Він сам лише твори, високого релігійно-науочно-морального змісту, з якого пробивається не лиш “похвала кагану нашому Володимирі”, тому “ясному сонечкові”, але й справжній Владика України, мудрий, вчений і дбаючий Пастир свого українського стада. Годиться ствердити, що митрополит Іларіон і князь Ярослав Мудрий (а також деякі його наслідники) не прилучились до Царгороду, коли настала так звана схизма Кіруларія 1054 року. Від часу св. Теодосія Печерського, а завершуючи Іларіоном, в тій княжій добі бачимо кріпку звязь між Церквою а державою. Церква радіє величчю української держави, хвалить її володарів, молиться за них, молиться за подачу мудрих правителів рідної землі, радіє ними, дорожить всім, що гарне, що рідне—українське! Вона водночас зазнає теплої опіки від своїх світських володарів, які з Церквою наче одна родина творили силу, збагачували культуру й приносили славу українському імені!

Одначе в наслідок політичного занепаду України, церковно-релігійне життя послаблюється і примирає. Забрало українських „каганів”-князів, забрало охоронця і щедрого дарителя. На київському митрополичому престолі засідають знову греки, які буди чужинцями, не дуже дбають про добро Церкви, яка в наслідок татарщини — довший час не може знайти собі навіть осідку.

Що не ввідали загарбати північні грабіжники Андрія Довгорукого 1169 р., то решту донищили татари, що в 1241 році залишили в Києві цілих лиш 200 хат! Впарі з тією руїною зазнає також руїни українська Церква. Авторитет Церкви занепадає. Повстає час т. зв. „мандруючих митрополитів”, які нарешті замандрували до північ. Володимира над Клязмою, а там і в Москву попали! (1299 р.). Також у Галицько-Волинській Державі, що проіснувала повних сто років довше від Київської Держави, релігійне життя не було як слід впорядковане.

Щойно в 1303 р. основано в Галичині окрему митрополію з осідком у Галичі. Понадто царгородській патріярх Анастасій признав ще єпископські катедри в Володимирі Волинським, Перемишлі, Луцьку, Турові і Холмі. Так отже повстала Галицька митрополія, як 81-а митрополія царгородського патріярхату. Першим митрополитом Гал. Митрополії був Міфонт, після смерті якого приходить до ряду непорозумінь, крутість і релігійних ривалізацій ч нестійкості Царгороду в своїх постановах, з причин яких Гал. Митрополія 1347 року перестає існувати. Це сталося на старання московського митрополита й князя з одної сторони та з браку політичної сили — з другої (династія галицьких князів вимерла 1340). Серед тих обставин цар Іван Кантокузен і патріярх Исидор Вухіра в серпні 1347 року, грамотою повертають Гал. Митрополію ніби до Києва, а фактично до Москви. Царгородські патріярхи тим допустились надужиття над українською Церквою, бо діяли, „хто дасть більше?” і для тих цілей ввели назву „Малоросії”, щоб відрізнити Гал.-Волинські Єпархії від москов., від „Великоросії”! — Така політика допомагала відомій мандрівці (13—14 ст.) українського духовенства на північ до Москви.

Занепадала українська державність, винищувалась і зникала українська аристократія, впала теж і роля Церкви в житті українського на-

роду! До того грецькі патріярхи сугерували, що й візантійські цісарі є теж зверхниками України.

Практика й життя показали, що чужа опіка була байдужою для духово-релігійних справ українського народу. Із жорсткіми світськими й духовними властями дбали за „десятину“, а не за добро української Церкви й народу!

Вистачить згадати, як московський митрополит — грек Фотій — перебуваючи в литовсько-українських землях, грабував всякі дорожності з церков та вивозив до Царгороду. Це було приводом до арештування, яке наказав князь Витовт, та прогнання Фотія з тих земель. А таких випадків — багато більше! Боротьба за впливи протягалась даліше. Коли 1414 року Собор у Новгородку вибрав на митрополита Григорія Цамвлака, то царгородський патріярх відмовився його признати. Після різних заходів і намагань, релігійне життя осталося невпорядковане надаліше.

Невідрадний стан Української Православної Церкви поглиблювався до тої степені, що польські насильники почали забороняти православним відправляти богослуження; не допускати до різних гідностей, усувати з парохій, відбирати парохіяльне добро, обиджувати саму Церкву непристойними словами і т. п. Це був справді „лямент“ Православної Церкви. Другої Церкви тоді в Україні не було!

Польонізація і нахабність ляхів доходила отже до брутальної розперезаності. З одної сторони Польща готувала загалу українцям і українській Церкві, — з другого ж боку українське духовенство шукало всяких виходів і порятунку. Одні почали організувати церковні братства, які мали б охороняти рідну Церкву, другі дивились, чи не можна б було позбутись тих напастей прийняттям унії з Римом.

А тимчасом протиукраїнська політика Польщі позбавляла наш народ не лиш шляхти, провідної еліти, яка почала переходити спочатку релігійно, а пізніше й національно до чужого жолоба-держави й нації, але й старалась спольщити саму Церкву, щоб і нарід винищити! Духові сили українського народу тих часів розбігалися: одні до „православної“ Москви, інші до католицької Польщі. Оставили „хлопа і попа“, який теж пропадав у темряві, страху й безпорадності. Завдяки витревалості українських князів Острозьких, ті нищі верстви

та деякі вищі, затримали дещо довше свою віру й своє національне обличчя.

В Острозі, Львові та Києві повстають церковні братства, які дедалі охоплювали й інші осередки, оживляючи церковно-релігійне та видавниче життя в Україні.

Засобом виходу з цього сумного положення укр. Церкви і нації треба вважати теж релігійну Унію-злуку (не всіх) українських єпископів з Римом, що відбулась 1596 року в Бересті. Ця Унія була подумана українськими церковними кругами — як засіб задержання стану посідання, як засіб відродження духово-релігійного життя в Україні! Багато українських визначних особистостей — з князем Острозьким на чолі — не погодились однак на Унію, з чого почалась велика полеміка, напади й оборона, що значно спричинилась до пожвавлення літературно-видавничого руху взагалі, але й до різкого укр. народу на два релігійні табори.

Львівська єпархія осталась теж посторонь від Унії, бо аж 1700 року її прийняла. Закарпаття ж прийняло її трохи скорше, бо в час повстання Б. Хмельницького 1648 року. Від Берестейської Унії до повстання Б. Хмельницького проминуло всього пів століття. Воно виказало, що ненависть до поляків, які намагались використати Унію як засіб до латинізації і спольщення українського народу, була справедлива: вона з релігійного поля перенеслась в ненависть теж національну, що дало добру нагоду Хмельницькому до прискіплення всенароднього зриву, як також відновлення державності т. зв. Козацької Держави.

Поминаючи аналіз корисних, чи відемних наслідків Унії, треба підкреслити, що коли в минулому завдячуємо відродженню культурно-духового життя українській Церкві, то початків того відродження треба дошукуватись саме в ряді унійних змагань, що почались були значно скорше Берестейської Унії, та продовжувались теж після неї!

Дві ривалізуючі Церкви одного східного обряду — наче спам'ятували одна другу — й вкладали доволі поважний вклад у розвиток української культури. На це вказує і доказує існування Київської Могиллянської Академії — із своїм співтворцем митрополитом Петром Могилою на чолі, та пізнішим меценатом великим гетьманом України Іваном Мазепою.

Кожному мабуть відомо, що як поляки так

москвини старалися всіма силами й засобами знищити українську Церкву: Одні намагалися польонізувати її — другі ж обмосковлювати. Робили це тому, бо Церква була сильно пов'язана з народом. Знищити Церкву, означало те саме, що знищити й сам народ!

Доки ще була козацька держава, її славна Запорозька Січ, доти сяк-так розвивалось і релігійно-духове життя. Забрало основи — незалежності, українська Церква була — буквально кажучи — продана за „сребренники” в 1768 року царгородським патріярхом Москві!

В дальшому доля української Церкви була залежна від волі чужинців. Її розвиток ішов по лінії інтересів „рускаво православія”, чи пак „дареславія” аж до першої світової війни і революції 1917 року.

Дещо кращою була доля Церкви українсько-католицької, яка завдяки своїм владикам (Ялимович—Шептицький) — та завдяки кращим політичним умовам останніх років 19 і 20 стол., зберегла своє обличчя значно чистішим!

В 1921 році постає відродження Української Православної Церкви в Києві, де серед важких обставин було обрано митрополитом сл. п. Василя Липківського. Тоді саме наявно показалося, що православна Церква в Україні була фактично російською, а не українською. Ані один єпископ не зголосився до української ієрархії, а що більше не було кому висвятити навіть нового владика України! Однак відомі вже події в ССРСР, на протязі десятка років червоні москалі знищили Церкву, вивезли або розстріляли майже всіх укр. Владик, тисячі священників та мільйони вірних! Такий був фінал відроджені української Православної Церкви в Україні!

Під Польщею Українська Православна Церква опинилась теж в дуже важких умовах. Щоправда вона стає самостійною із своїм митрополитом у Варшаві Діонізієм, але поважнішої духово-релігійно-культурної роботи не виявила. Польська шовіністична влада докотилась до того, що в рр. 1936-38, почала по вандальськи явно ту Церкву переслідувати, розбирати, демолювати святині, або перетворювати їх на польські католицькі костьольи!

Українська Католицька Церква під Польщею мала теж нелегку долю. Вона пробивалась вперід власними силами завдяки своєму вели-

кому оборонцеві—графові Андрієві Шептицькому, що довший час очолював, як Митрополит, Галицьку єпарх., вкладаючи велику працю у розвиток української науки й культури! В тридцятих роках нашого століття було організовано Богословську Академію у Львові та кілька т. зв. Малих Семінарій у менших, провінційних містах (Львів, Рогатин, Перемишль, Станіславів), як також розвинено живу видавничо-культурну роботу між своїми вірними. А коли вчислити ще всякі харитативні, опікунчі й подібні установи то перед нами розвинеться справді великий засяг праці, яку переводила Українська Католицька Церква на західно українських Землях.

Також за Карпатами наші брати почали своє відродження при помочі Церкви, де поважний вклад дав о. д-р Августин Волошин, пізніше Президент вільної Карпатської України, що проіснувала всього півроку.

Православна Церква на Закарпатті була всеціло під русско-мадяронськими впливами і ніякої ролі у відродженні Закарпаття в 20—40 роках нашого століття не брала, а краще — шкодила!

Гарно розвивалась українська католицька Церква в Бачці в Югославії, але після закінчення II-ої світової війни, вона, як і всі інші християнські церкви та віроісповідання, була знищена, подібно, як це сталося з українською католицькою Церквою в ЗУЗ та Закарпатті! Жорстока безбожницька навала дикого Сходу розторощила всі ті надбаня, що їх Українські Церкви, Православна й Католицька, на протязі довгих століть придбали.

Годі заглиблюватись докладніше над ролю української Церкви в історії України, бо вона дуже обширна і її не можна вичерпати в журнальній статті. Однак треба ствердити з надією і вірою, що Господь даючи жажливі удари, дає теж і сили українській нації видержати це! На наших очах з одного боку диявол нищить нас і нашу Церкву, а з другого боку Бог допомагає, і розмножує свої храми як у вільних міснях Європи так, переважно, в ЗДА, Канаді, Бразилії і інших частинах світу!

Дух української нації, його вроджена християнська етика, сильна віра і надія в остаточну Божу поміч, ніколи не заведе на манівці тієї нації, що так відважно і терпеливо несе свій найважчий хрест. Вірно, що та дорога веде не

лиш на Голгофту, але теж до світлого воскресіння Української Нації та Української Церкви!

Це настане скорше тоді, коли ми зуміємо служити Богові і своєму народові, а даліше і Церкві своїй, яка бо без народу пуста буде! Нам треба віри, але треба й діл — любови, праці; діл пошани і терпимості!

Памятаймо, що коли Христос був патріотом, то скільки більше вимагається самою природою, Божою і людською волею, щоб наше Духовенство йшло слідами Христа й було патріотичне, бо такого потребує українська нація!

3 організаційного життя — Хроніка

ОСНОВУЮЧІ ЗБОРИ ООЧСУ В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

Розуміючи потребу організованої праці, активні громадяни міста Йонкерс створили Ініціативний Комітет, який скликав у дні 12. березня 1950 р., в год. 5-й попол., основуючі Збори для оформлення там Відділу ООЧСУ.

Збори відкрив в імені Ініціативного Комітету п. П. Іванчук та привітавши приявних запропонував вибрати Президію Зборів.

На предложення п. П. Ревака вибрано Президію в складі: п. Н. Чолій — предсідник, п. Б. Галушка — заст. предсідн. і п. Р. Глушко — секретар.

З черги предсідник попросив до слова д-ра Р. Борковського, організ. референта Головної Управи ООЧСУ, який виголосив доповідь, зясовуючи завдання і цілі Організації та політичну ситуацію у світі і на Україні.

Пріявні вислухали доповіді з великим заінтересуванням, а предсідник звернувся до прелегента з проханням приїхати з доповіддю ще раз, щоб ширше громадянство мало змогу її вислухати.

Відтак п. В. Галушка відчитав статут ООЧСУ, який Збори вповні одобрили, а предсідник зарядив перерву для вивчення пріявними членських заяв.

Кандидатів до Управи Відділу ООЧСУ намітила вибрана Манд. Комісія у складі: пп. О. Мороз, В. Кульчицький і Т. Галушка.

До Управи вибрано:

- п. Н. Чолій — голова.
- п. І. Булат — заст. голови.
- п. Р. Глушко — секретар.
- п. М. Шашкевич — орган. рефер.
- п. Б. Галушка — культ.-освітн. рефер.
- мгр. С. Коцибала — фінанс. рефер.

п. С. Гел — касієр.

Контрольна Комісія:

- п. А. Черкасевиц, п. П. Іванчук,
- п. О. Дудар.

Членську вкладку Збори ухвалили в висоті 25 ц. місячно. Збори закінчено внесками й запитами та кінцевим словом предсідника п. Н. Чолія.

Н. Чолій
голова.

Р. Глушко
секретар.

* * *

ЗАСНУВАННЯ ІНІЦІАТИВНОГО КОМІТЕТУ ООЧСУ В ДЖЕРЗИ СІТІ

Дня 3. березня 1950 р. відбулись в домівці Самопомочі в Джерзі Сіті, Н. Дж., збори для заснування Ініціативного Комітету ООЧСУ, в присутності 55 осіб, за такою програмою нарад:

1. Відкриття.
2. Звіт ініціатора скликання Зборів,
3. Основи, напрямні, ціль та статут ООЧСУ.
4. Оснування Ініціативного Комітету ООЧСУ,
5. Внески й запитами,
6. Закриття.

До 1.: П. Бук, як голова Самопомочі в Джерзі Сіті, відкриваючи Збори, подає до відома, що після вичерпання всіх справ, що були звязані зі Зборами „Самопомочі“, Збори приступають до обговорення можливостей і доцільности заснування Відділу ООЧСУ в Джерзі Сіті.

До 2.: Даліше п. Бук покликає п. Б. Слободяна, щоб зясував докладніше зібраним хід даліших нарад. П. Б. І. Слободян у коротких і змістовних словах розповів про його старання, як також розповів про бажання багатьох українців-американців з Джерзі Сіті, оснувати Відділ ООЧСУ, щоб можна було повести основні-

шу працю для добра й користі Воюючої України, яка сьогодні кривавиться в боротьбі з безбожницьким комунізмом.

До 3.: З черги предсідництво перебирає п. Б. І. Слободян та уділяє слова представникові Централі ООЧСУ д-ру М. Сидорові, який виголосив короткий реферат, що своїм ядерним змістом увів слухачів не лиш у сучасний стан подій на Україні, але і вказав про потребу заснування Відділу ООЧСУ в Джерзі Ситі. Далше бесідник основно розповів про початки оснування ООЧСУ, її цілі і пророблену працю на терені ЗДА. Пояснивши приступно статут ООЧСУ і її ідеологічні заложення, бесідник звернув окрему увагу на доцільність існування такого Відділу теж у Джерзі Ситі.

„Кожний українець, чи американець українського роду, може належати до ООЧСУ і вважати це за шану бути членом Організації, яка перша почала нести матеріальну і моральну допомогу Воюючій Україні і несе її до сьогодні. Кожний, хто не є комуністом та не діє на шкоду Злучених Держав Америки, може і повинен приступити в члени ООЧСУ!“ — заявив представник від Централі з Нью Йорку.

До 4.: Заслухавши доповіді д-ра М. Сидора, присутні після виміни думок рішили не відкладати цієї поважної справи, але — на внесок п. Бука — вибрали Ініціативний Комітет ООЧСУ у складі. 1. Степан Миколишин, 2. Ярослав Гавур, 3. Степан Доморецький і 4. Олександр Кедринський. Комітет у такому складі прийнято до відома, надаючи йому право вже від тепер вписувати в члени ООЧСУ бажаючих осіб.

До 5.: На внесок п. Я. Гавура було постановлено, щоб при записі в члени до ООЧСУ побирати одноразово вписове в висоті 1,00 дол. та членську вкладку місячно 50 ц. Понадто присутні рішили вкоротці приготувати відповідне зібрання в цілі оформлення Управи Відділу ООЧСУ в Джерзі Ситі, як також попросити від Централі ООЧСУ прелегента, щоб дав відповідний до часу реферат для ширшого загалу.

До 6.: Вичерпавши запити і внески, предсідник п. Б. І. Слободян подякував усім присутнім за участь та збори закрав.

Богдан І. Слободян
предсідник.

Ярослав Гавур
секретар.

* * *

Дня 1. березня ц. р. основано Ініціативний Комітет ООЧСУ в Трентоні, Н. Дж., у проводі якого стали: п. Зенон Федорович, мгр. Богдан Ковшевич, інж. Богдан Фубик, п. Іван Байцан і п. Іван Понятишин.

* * *

8-ий Відділ ООЧСУ в Шикаго, Ілл., як один із нових Відділів, почав свою працю рядом рефератів, що їх задумує дати для свого членства. Перший реферат з рамені Відділу виголосив там дня 26. лютого ц. р. Командир Рейдуючих Частин УПА Лев Лагідний п. н. „Сучасна боротьба українського народу на рідних землях“. Реферат відбувся при великій участі присутніх і здобув повне моральне признання та успіх.

* * *

4-й Відділ ООЧСУ в Гартфордї, Конн., підготував на день 19. березня ц. р. реферат, який виголосив там у салї укр. греко-католическої церкви учасник Рейду УПА друг Соколенко. Реферат був добре опрацьований та здобув признання слухачів.

* * *

9-ий Відділ ООЧСУ в Картерет, Н. Дж., розвинув свою працю доволі інтенсивно, влаштовуючи на протязі двох місяців два реферати та один концерт. Дня 19. березня ц. р. Відділ запросив до себе п. ред. В. Качмара, який виголосив реферат на тему „Незаконний засуд Ісуса Христа“.

* * *

2-й Відділ ООЧСУ в Нью Йорку розвинув теж поживавлену працю, яка почалась від часу винаймлення Г. У. ООЧСУ власної домівки, святочне відкриття якої відбулось дня 18. лютого ц. р. В домівці приміщується водночас Централя ООЧСУ, місцевий Відділ ООЧСУ та Централя СУМ-Америци, які спільними силами влаштували гарне внутрішнє свято відкриття власної домівки, що її довершив Голова ООЧСУ п. І. М. Білинський короткою промовою, завзиваючи все членство ООЧСУ до посиленої праці. З черги говорив голова Орг. Бюро СУМ-у п. В. Омельченко про значіння СУМ-у, взиваючи молодь вступати масово до цієї всенациональної Організації американсько-української Молоді. При закінченні офіційної частини д-р М. Сидор подякував присутнім за участь, заявляючи, що

крім офіційної частини, відбудеться дальше дружня забава.

Дня 18. березня ц. р. Відділ в Нью Йорку гідно вшанував **Роковини Проголошення Самостійності Карпатської України**, при чому д-р М. Сидор виголосив довший реферат про розвиток К. У. Прелегент, як наочний свідок цих подій і учасник боїв за волю К. України, реферував історію Карпатської України взагалі та основніше здержувався над тими проблемами, що спричинили проголошення волі для Облaсті Сoборної України — Закарпаття.

Дня 19. березня ц. р., в неділю, з рамені 2-го Відділу ООЧСУ відбувся довший реферат для членства й ширшого громадянства п. Валентина Коваля на тему „Зворот комунізму на рейки

російського шовінізму”. Прелегент у своєму рефераті проаналізував ряд важливих фактів, якими комуністична Москва намагається розкладати українську історію, літературу, мистецтво й узагалі негувати все, що національно-українське, загарбуючи все краще собі, щоб перед світом пропагувати, що то „русске”. Реферат був справді інтересним і варто було б його повторити також в інших Відділах ООЧСУ для широкого громадянства. Понадто 2-й Відділ ООЧСУ на своїх ширших сходах рiшив, щоб кожний член ООЧСУ жертвував щонайменше 5 (пять) доларів на ціль прес-фонду для видавання власного тижневика. Того ж дня зібрано приблизно 200 доларів! Почин гідний до наслідування!

В справі збірок Українського Народного Фонду

Виконуючи постанову Четвертого Конгресу Українців Злучених Держав Америки, Український Конгресовий Комітет Америки почав — з днем 1-го лютого ц. р. — акцію грошових збірок для створення Українського Народного Фонду.

Фонд цей призначений на такі цілі:

- а) політично-визвольні,
- б) культурно-наукові,
- в) переселенчо-гуманітарні.

Бюджет фонду на 1950 рік устійнений у висоті 250,000 доларів.

Український Народний Фонд складається з національного датку та інших принагідних збірок.

Національний даток повинен влатити щороку кожний свідомий українець і українка від 18-го року життя які мають самостійний заробіток.

Устійнено три роди Національного датку:

А) По 10 дол. (десять) дають одноразово всі ті громадяни, які від своїх прибутків не платять федерального доходного податку. Хто сплачує цей даток місячними ратами, той платить 12 дол. річно.

Б) По 25 дол. (двадцятьпять) річно дають ті, що є самітними і мають пересічний прибуток робітника.

В) По 50 дол. (пятьдесят) річно дають биз-

несмени, професіоналісти та особи з більшими ніж пересічними заробітками.

Зібраний Український Народний Фонд буде розділюваний на підставі осягненого порозуміння між провідними американсько-українськими організаціями. За правильним розподілом фонду на національні потреби буде доглядати Кураторія Українського Народного Фонду. Вона зложена з двох представників і фінансового референта Українського Конгресового Комітету та з представників — по одному — від усіх тих центральних американсько-українських установ, які репрезентують поодинокі ділянки національного життя.

Інформуючи про справу збірок на Укр. Нар. Фонд, Головна Управа ООЧСУ бажає зясувати членству ООЧСУ та укр. громадянству співвідношення веденої нею збірки на Фонд Допомоги Воюючій Україні до Українського Народного Фонду.

Вже більш трьох років ООЧСУ веде збірку на допомогу воюючому Краєві, зокрема УПА.

Пристаючи до співпраці з Українським Конгресовим Комітетом та враховуючи постанови його Управи в справі Укр. Нар. Фонду, ООЧСУ рішила скоординувати ведення нею дальших збірок із загальним Укр. Народ. Фондом.

ООЧСУ дальше продовжуватиме збірку на Фонд Допомоги Воюючій Україні, одначе з днем

1-го лютого ц. р., ця збірка входить в загальні рямці Укр. Народного Фонду.

Зібрані через ООЧСУ гроші доповнятимуть призначений з народного Фонду відсоток на допомогу визвольній боротьбі України та будуть пересилані, як і досі, за призначеною ціллю!

Цією дорогою Головна Управа ООЧСУ звертається з зазивом до свого членства підтримати збіркову акцію Укр. Народного Фонду та складати Національний даток, щоб цим можливим Українському Конгресовому Комітетові виконання накреслених загально-українських завдань.

Національний даток слати прямо до УККА на адресу:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE
50 Church St. (Room 252), New York 7, N. Y.
 Головна Управа ООЧСУ.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ
 подає до відома:

1. Заплатення Національного датку має бути зараз поквітовано офіційним квітом. Квітарі Українського Народного Фонду виготовлені в двох мовах: англійській та українській. Кожний квіт повинен мати число бльочку та квіта. Якщо посилаєте Національний даток прямо до УККА, дістанете поквітування безпосередньо від каси УККА зворотною поштою. Якщо вплачуєте до Відділу УККА або до Вашої організації, чи уповноваженому, вимагайте поквітування на офіційнім бланку.

2. Квітарі вислані Відділам УККА в таких місцевостях: Дітройт, Гемтремк, Філадельфія, Пітсбург, Нью Гейвен, Шикаго, Клівленд, Толідо, Куртис Бей, Вашингтон.

3. Організації, що мають бажання допомогти в збиранні Національного датку, нехай зголосять до УККА на нижчу адресу. Квітарі будуть зараз вислані на імя голови або касіера організації.

ЧИТАЙТЕ, ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

“ВІСНИК”!

4. Уважайте на квітарі. Протівартість квітаря встановлена в сумі дол. 500,00. Тому тримайте квітарі під замком. Поодинокі бльочки можна видавати тільки на підпис. За них ручить особа, що їх перебрала. Тому, що за квітарі ведеться строгий облік, повинна бути точна евіденція.

5. Щоб оминати всякі непорозуміння, УККА пригадує: Чек на зібрані гроші, або чеки, якими був вплачений Національний даток, треба негайно переслати до УККА.

6. Уповноважені УККА, що співпрацюють при організації Українського Народного Фонду, мають для того окремі повновласті на офіційних бланкетах УККА.

7. Кожний американський Українець чи Українка, якщо зложили Національний даток, одержать легітимацію Українського Народного Фонду (малого формату). Будуть три роди легітимацій: біла за Національний даток зложений в сумі дол. 10,00, блакитна за дол. 25,00 і жовта за дол. 50,00.

8. Грамоти УНФ отримають організації або громадяни, які зложать на Український Народний Фонд пожертву понад дол. 100,00.

БІБЛІОГРАФІЯ

Іван Холмський: „Історія України”, стор. 360 плюс 10 плюс 4 історичні мапи, брош. м. 8°. Видання НТШ, Бібліотека Українознавства, ч. 2. — Мюнхен—Нью-Йорк. Ціна амер. долар. 2.80.

Сьогочасне і Минуле — Вісник Українознавства, ч. 1. 1949 р., стор. 130, брош. в. 8°. Видання НТШ, Мюнхен—Нью-Йорк 1948. Ціна амер. дол. 1.20.

— ч. 1—2 1949 р., стор. 152 брош. в. 8°. Видання НТШ, Мюнхен—Нью-Йорк 1949. Ціна ам. дол. 1.60.

“ВІСНИК”—ОРГАН ООЧСУ
 видає Редакційна Колегія
 Відповідальний редактор —
 Ігнат М. Білинський

Адреса:

O. D. F. F. U.
P. O. Box 304, Cooper Station
New York 3, N. Y.

ЖЕРТВИ

З КОЛЯДИ НА ФОНД ДОПОМОГИ ВОЮЮЧІЙ УКРАЇНІ

П. Годзяк, Сиракюз, Н. Й. — на л. ч. 266, зібрав \$21. Жертвували по \$1.00: І. Гриник, І. Пиндус, Г. Базар, М. Годжак, В. Равлінко, Д. Ткач, В. Осоківський, Д. Матвійчук, Д. Захарчук, М. Бобецький, Д. Воскович, В. Ляйкович, І. Миколаєвич, М. Фанок, З. Бандровський, М. Проскуренко, М. Бобецький, В. Мушала, Т. Луцишин, О. Руцький, М. Косан і І. Гусак. (Замітка: на ту листу був вложив „Укр. Зол. Хр.” — Сиракюз, але опісля суму \$100 вибрав, хоч на листі дальше ця сума стоїть!?)

П. Пенгрин, Бімінгем, Н. Й. — на л. ч. 306, зібрав \$52.10. Жертвували по \$3.00: М. Гулячок, Л. Смик, по \$2.00: Т. Пенгрин, Д. Кадиляк, П. Галізів, Д. Бабій, В. Кокорудз, Гадревич, О. Зрада, о. Ф. Т. Гаврик, С. Коцан, Н. Бистромова, І. Іванейко, по \$1.00: Кецман, Курило, Василів, Бедрило, Панкевич, Мозончак, Біланич, Чебіняк, В. Іван., Бабій, Фіцко, М. Т., Анна Ч., Миськів, Інж. Крупик, Бараник, Добрянський, Кривовязий, Щербаневич, Сабат, О. Кугерина, Микитка, та Др. З. Каратницький \$2. Решта дрібними.

П. Волощанський, Фенікс, Па. — л. ч. 292, зібрав \$10.50. Жертвували по \$5.00: Н. Волощанський, по \$2.00: І. Войтович, по \$1.00: Чайка, Ших, А. Яюра.

П. О. Дрозд (Відділ ООЧСУ Н. Й.) — зібрав на л. ч. 185 суму \$37.25. Жертвували по \$5.00: Н. Стешин, М. Паличка, Гензе, по \$3.00: Яким., по \$2.00: Борисенко, Шевчук, по \$1.00: Кравс, Кіндратів, Глух, Грицко, Терліцький, Сухов, Своряк, Миколайчик, Кручовий, Панчень, Деркач, Середюк, Шевчук і Дрозд. Решта дрібними.

П. І. Галик (Відділ Н. Й.) — на л. ч. 186, суму \$ 33. Жертвували по \$5 В. Сталерський, по \$2 Д. Карнет, Вишиваний, Дмитренко, Яроцок, Шачун, по \$1 М. Лисохат, Федчук, Шандро, В. І. Возняк, Марія Ю., Костів, Сідунк, А. Ст., В. Д., Ділай, Князький, Цісик, Маріупольський і Б. Мороз \$2.

П. П. Пітула (Відділ Н. Й.) — на л. ч. 196, зібрав суму \$49. Жертвували по \$1 Бих, Корух, І. Корух, Тимчин, Коних, Колиба, Штогрин, Гураль, Комарницький, Макаруч, Мадурас, Хміль, Ярмола, Б. Шам., Т., Ястриб, С. Галичин, Шур, Б. Слободян, Куземка, Дмитрів, Керницький Р., Прончак, П., Кубар, Тл., Ярош і решта дрібними.

П. Л. Футала (Відділ Н. Й.) — на л. ч. 184,

зібрав \$30. Жертвували по \$5 К. Гунадний, по \$3 Я. Мелета, по \$2 М. Рудик, Е. Кобзар, Шевців, В. Футала, по \$1 Крушельницька, Куляза, М. С., Балевиц, Михалевиц, Нагорський, Оленець, Савицький, Дацко, Сельник, Прокопів. Решта дрібними.

П. О. Данилишин (СУМА, Н. Й.) — на л. ч. 10, суму \$6. Жертвували по \$1 Івах, Томків, Петратко, Пвт. Ніколяс Міню, Бучка і А. Марко.

С. Турчин (СУМА, Н. Й.) — зібрав на л. ч. 1., суму \$16. Жертвували по \$3 П. Ярема, по \$2 Т. Жовтий, І. Матвійів, Свитац, І. Гузар, по \$1 Неділько, Прудис, Кокс, Фрезолін, Валкович М.

П. Т. Мельник (Відділ СОЧСУ Гартфорд, Кон.) — на л. ч. 145, — зібрав суму \$26.50. Жертвували по \$2 В. Дерлиця, І. Даско, Ганчак, Скорик, М. Гласишин, Степанів, по \$1 Федина, Олексюк, Янішевський, Е. Цах, В. Бойко, І. Цяприна, Михаліцький, Соколовський, Андрусів, Гнатюк, М. Березій і Скоробогатий, решта дрібними.

П. Кушаківський (ООЧСУ, Гартфорд) — л. ч. 141 — жертвував \$5.

П. В. Павшук (Відділ Гартфорд) на л. ч. 143, зібрав \$34.50. Жертвували по \$5 Кучка, Ковальський, по \$2 Похмурський, Юсвак, Данилюк, Павлюк, Яросевич, Солюка, Мельник, по \$1 Саган, Пельчак, Вер., Клим Пі Данилюк, Матіян, Підляк, Ожех Оранчук і Селецький. Решту дрібними.

П. Мельник Т. (ООЧСУ, Гартфорд, Кон.) — на л. ч. 146, зібрав \$21. Жертвували по \$4 М. Курдина, по \$2 В. Лукасевич, А. Марті, В. Боляк по \$1 С. Кормат, І. Бундзяк, Гомотюк, Й. Марковський, І. Макуриський, Секюра, Т. Мельник, Е. Фольга. Решта дрібними.

П. Я. Воловодюк (Відділ ООЧСУ, Н. Й.) — на л. ч. 193, зібрав суму \$32. Жертвували по \$5 Л. Попович, Весоловський, по \$3 Поліщук, Іванків, по \$2 О. Керницька, Вишиваний, М. Бурава, по \$1 Звержанський, Тучак, І. Гумовський, Я. Гумовський, О. Сіак, Булька, П. Немирівський, М. Лаук, Стеткевич, решта дрібними.

П. Карло Цігилик, Н. Й. С. — жертвував сам \$25.00.

П. М. Василюк, Нью Бронсвік, Н. Дж. — жертвував \$4.

П. Т. Башик, Нью Бронсвік, Н. Дж. — жертвував \$2.

(Продовження списків в черговому числі)